

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
(Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)

ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ
ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πολλαπλή συμμόρφωση αποτελεί βασικό πυλώνα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, και στοχεύει στην αειφορία της γεωργίας και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι διατάξεις της πολλαπλής συμμόρφωσης έχουν τους εξής βασικούς στόχους:

- ✓ *Την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος*
- ✓ *Την διατήρηση του αγροτικού τοπίου*
- ✓ *Την επίτευξη αειφορίας*
- ✓ *Την ασφάλεια των παραγόμενων τροφίμων*
- ✓ *Την υγιεινή και ασφάλεια των γεωργών και των αγροτικών ζώων*
- ✓ *Την υγεία των καταναλωτών*

Η αειφορία της γεωργίας αποτελεί προϋπόθεση για τη συνολική βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας. Η προστασία του περιβάλλοντος, ο σεβασμός του τοπίου, η συνετή χρήση των φυσικών πόρων, του νερού και του εδάφους, η ασφάλεια των γεωργών και των καταναλωτών, η ορθολογική χρήση των εισροών, προσφέρουν στη γεωργική δραστηριότητα την αναγνωρισιμότητα της ως «παραγωγού δημοσίων αγαθών».

Η αναγνώριση αυτή αποτελεί το ισχυρό της επιχείρημα ότι εκτός του να παράγει ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα, η γεωργία δικαιούται τη στήριξη της πολιτείας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για όλες τις υπηρεσίες που προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο. Ταυτόχρονα προσθέτει αξία στα προϊόντα μας και αναδεικνύει την υπεροχή τους έναντι των αντίστοιχων εισαγόμενων προϊόντων χαμηλών προδιαγραφών και ελάχιστων προτύπων.

Στόχος του οδηγού αυτού είναι η λεπτομερής ενημέρωση κυρίως των αγροτών, αλλά και των γεωτεχνικών, στα θέματα εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης. Ελπίζουμε ότι ο οδηγός θα συμβάλει στο να έχουμε το δυνατό λιγότερες παραβάσεις και άρα και κυρώσεις από τους ελέγχους στο πλαίσιο της πολλαπλής συμμόρφωσης. Ελπίζουμε ακόμη ότι ο οδηγός αυτός θα βοηθήσει να προαχθούν οι γεωργικές πρακτικές που συντελούν στην αειφορία της ελληνικής γεωργίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΑΝΙΑΡΑΚΟΣ

Πίνακας περιεχομένων

1.Εισαγωγή	5
2.Ποιους Αφορούν οι Απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης	5
3. Αρμόδιες Αρχές	5
4. Επιθεωρήσεις Εκμεταλλεύσεων	6
5. Κυρώσεις	6
6. Υποχρεώσεις Γεωργών	8
I. Περιβάλλον, Κλιματική Αλλαγή και Καλή Γεωργική κατάσταση Εκτάσεων	8
α. Προστασία των Υδάτων από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ)	8
β. Έδαφος και Αποθήκευση Άνθρακα	16
γ. Βιοποικιλότητα	17
δ. Τοπίο, Στοιχειώδες Επίπεδο Συντήρησης.....	18
II. Δημόσια Υγεία και Υγεία των Ζώων και των Φυτών	19
α. Ασφάλεια Τροφίμων	19
αI.Φυτικά Πρωτογενή Προϊόντα	19
αII.Ζωϊκά Πρωτογενή Προϊόντα	20
αIII.Ζωοτροφές.....	22
β. Ταυτοποίηση και Καταγραφή των Ζώων	23
βI.Αναγνώριση και Καταγραφή των Χοίρων.....	23
βII.Αναγνώριση και Καταγραφή των Βοοειδών	26
βIII.Αναγνώριση και Καταγραφή των Αιγοπροβάτων.....	27
γ. Ασθένειες των Ζώων	29
δ. Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα	30
III. Καλή μεταχείριση των Ζώων	32
α. Στοιχειώδεις Κανόνες για την Προστασία των Μόσχων	32
β. Στοιχειώδεις Κανόνες για την Προστασία Χοίρων	35
γ. Στοιχειώδεις Κανόνες για την Προστασία των Υπόλοιπων Παραγωγικών Ζώων	39

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Μητρώο Εισροών-Εκροών & Ημερολόγιο Γεωργικών Εργασιών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Πίνακας Υπολογισμού Όγκου Αποβλήτων και Αποθηκευτικού Χώρου

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ	
Δ.Α.Ο.Κ.	Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
Ε.Φ.Ε.Τ.	Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων
Ζ.Ε.Ν.	Ζώνες Ευπρόσβλητες Νιτρορύπανσης
Ζ.Ε.Π.	Ζώνες Ειδικής Προστασίας
Η.Ε	Ημερολόγιο Εργασιών
Μ.Ε.Ε.	Μητρώο Εισροών - Εκροών
Κ.Β.Δ.	Κεντρική Βάση Δεδομένων
Κ.Ο.Γ.Π.	Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής
Κ.Υ	Κεντρική Υπηρεσία
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Μ.Σ.Ε.	Μεταδοτική Σπογγώδη Εγκεφαλοπάθεια
ΟΕΒ- ΤΟΕΒ	Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων – Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων
Ο.Π.Σ.Κ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Υ	Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση
Υπ.Α.Α.Τ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Χ.Μ.Ε.	Χειρόγραφο Μητρώο Εκμετάλλευσης

1. Εισαγωγή

Η Πολλαπλή Συμμόρφωση αποτελεί βασικό πυλώνα της ευρωπαϊκής αγροτικής πολιτικής και αποσκοπεί στην αειφόρο ανάπτυξη του αγροτικού τομέα. Στο πλαίσιο της Πολλαπλής Συμμόρφωσης πρέπει να τηρούνται συγκεκριμένες υποχρεώσεις όπως ορίζονται στους Κανονισμούς (ΕΕ) 1306/2013 και (ΕΕ) 809/2014.

Οι ενωσιακές και εθνικές διατάξεις που διέπουν της Πολλαπλή Συμμόρφωση έχουν ως βασικούς στόχους τα ακόλουθα:

- Επίτευξη αειφορίας
- Διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Ασφάλεια των παραγόμενων τροφίμων
- Ασφάλεια, υγιεινή και ευημερία των γεωργών
- Ασφάλεια, υγιεινή και ευημερία των ζώων και των φυτών
- Υγεία του καταναλωτή

Πρόκειται, δηλαδή, για ένα σύνολο κανονισμών που καθοδηγεί τους παραγωγούς στο τι πρέπει και στο τι δεν πρέπει να πράττουν ώστε να λαμβάνουν αγροτικές ενισχύσεις.

Το παρόν εγχειρίδιο του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε), έχει σκοπό να ενημερώσει τους γεωργούς για τους κανόνες της πολλαπλής συμμόρφωσης και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτή.

2. Ποιους Αφορούν οι Απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης

Οι απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης αφορούν δικαιούχους που λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις, δικαιούχους των μέτρων αγροτικής, του αμπελοοινικού τομέα καθώς και συνδεδεμένων καθεστώτων εκτάσεων και ζώων. Εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις τήρησης των απαιτήσεων της οι μικροκαλλιεργητές.

Από το εγχειρίδιο αυτό προκύπτει ποιες Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και πρότυπα Καλής Γεωργικής Κατάστασης πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τον τύπο της εκμετάλλευσής σας.

3. Αρμόδιες Αρχές

Αρμόδια ελεγκτική αρχή της Πολλαπλής Συμμόρφωσης ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ).

Για τους ελέγχους των απαιτήσεων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών, την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας, τα ενώτια, τα διαβατήρια και τα μητρώα εκμεταλλεύσεων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και των χοίρων, ορίζονται ως συναρμόδιες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ελεγκτικές αρχές οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες των Περιφερειών και η Γ.Δ. Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής του Υ.Π.Α.Π.Ε.Ν., η οποία διαβιβάζει ηλεκτρονικά στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε τα αποτελέσματα των ελέγχων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών των Περιφερειών.

Για τους ελέγχους των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των κτηνιατρικών φαρμάκων ορίζονται η Γ.Δ Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής – Δ/ση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και η Γ.Δ. Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής-Δ/ση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών αντίστοιχα, οι οποίες κοινοποιούν στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε τους διεξαχθέντες εργαστηριακούς ελέγχους ανά ημερολογιακό έτος, τους γεωργούς που ελέγχθηκαν και τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν.

4. Επιθεωρήσεις Εκμεταλλεύσεων

Οι επιτόπιοι έλεγχοι πραγματοποιούνται αιφνιδιαστικά. Εντούτοις, είναι δυνατόν να υπάρξει προειδοποίηση, περιορισμένη στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα, υπό τον όρο ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός του ελέγχου. Η προειδοποίηση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τις 14 ημέρες. Στην περίπτωση που στην εκμετάλλευση εκτρέφονται ζώα, η προειδοποίηση δεν μπορεί να υπερβεί τις 48 ώρες με εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Ο παραγωγός υποχρεούται να προσκομίσει στους ελεγκτές όλα τα απαιτούμενα μητρώα, αρχεία και παραστατικά, να συγκεντρώσει και να συγκρατήσει το σύνολο των ζώων του προκειμένου να ελεγχθούν και να διευκολύνει τη μετάβαση των ελεγκτών σε κάθε αγροτεμάχιο, σταύλο ή βοηθητικό χώρο που περιλαμβάνει η εκμετάλλευσή του.

Ο επιτόπιος έλεγχος πραγματοποιείται παρουσία του κατόχου της εκμετάλλευσης ή νόμιμα εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του, ο οποίος υποχρεούται να απαντήσει σε κάθε ερώτηση σχετική με την τήρηση των απαιτήσεων.

Ο ελεγχόμενος λαμβάνει γνώση για τα αποτελέσματα του ελέγχου, προσθέτει τις παρατηρήσεις του στο πρακτικό καταγράφοντας την ημερομηνία, και υπογράφει υποχρεωτικά επ' αυτού. Στην περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί ευρήματα, ο ελεγχόμενος κατά την ολοκλήρωση του λαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού ελέγχου α) είτε με ενυπόγραφη παραλαβή, β) είτε με αποστολή στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώθηκε στην ΕΑΕ, γ) είτε με ανάρτηση στην ηλεκτρονική εφαρμογή «καρτέλα του αγρότη» στο πληροφοριακό σύστημα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Η χορήγηση αντιγράφου πρακτικού ελέγχου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε μέσω της εφαρμογής καρτέλας του αγρότη, θεωρείται νομίμως κοινοποιηθείσα μετά την παρέλευση 5 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία αποστολής της ανάρτησής της. Σε κάθε περίπτωση η κοινοποίηση του αποτελέσματος του ελέγχου στον γεωργό πρέπει να γίνεται εντός 3 μηνών από τη λήξη του ελέγχου, με απόδειξη.

5. Κυρώσεις

Η τήρηση των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης ελέγχεται, και στις περιπτώσεις όπου παρατηρούνται παραβάσεις επιβάλλονται κυρώσεις, το ύψος των οποίων καθορίζεται από το βαθμό σοβαρότητας και επανάληψης της παράβασης. Καταρχήν διακρίνονται σε παράβαση από πρόθεση και αμέλεια, και παρατίθενται κατωτέρω:

α) Αμέλεια

Σε περίπτωση που η παράβαση μιας απαίτησης ή ενός προτύπου αξιολογείται ως μη μόνιμη, ως μικρού βαθμού σοβαρότητας και ως άνευ αποτελέσματος από πλευράς έκτασης, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 1%.

Όταν η παράβαση μιας απαίτησης ή ενός προτύπου αξιολογείται ως μόνιμη, ως μεγάλου βαθμού σοβαρότητας και με αποτέλεσμα που εκτείνεται εκτός εκμετάλλευσης, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 5%.

Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις παράβασης χωρίς πρόθεση, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 3%.

Εφ' όσον διαπιστωθούν μη επαναλαμβανόμενες παραβάσεις σε περισσότερες από μία απαιτήσεις ή πρότυπα του ίδιου τομέα, η ποινή που επιβάλλεται για τον εν λόγω τομέα, είναι η μεγαλύτερη σε ποσοστό μεταξύ των ποινών που οφείλονται σε παραβάσεις απαιτήσεων ή προτύπων του συγκεκριμένου τομέα.

Σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις σε περισσότερους από ένα τομείς, τα ποσοστά μείωσης ανά τομέα αθροίζονται, η συνολική μείωση όμως δεν μπορεί να υπερβεί το 5%, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων πρόθεσης ή επανάληψης.

β) Πρόθεση

Σε περίπτωση που οι παραβάσεις των απαιτήσεων ή προτύπων ενός τομέα διαπράχθηκαν εκ προθέσεως, επιβάλλεται μείωση για τον εν λόγω τομέα κατά ποσοστό 20%, η οποία αθροίζεται με τις μειώσεις των υπόλοιπων τομέων.

γ) Περιπτώσεις Επανάληψης Παραβάσεων

Όταν διαπιστωθεί μηχανογραφικά επανάληψη παράβασης της ίδιας απαίτησης ή προτύπου, η μείωση που προκύπτει τριπλασιάζεται, αθροίζεται με μειώσεις από ενδεχόμενες άλλες παραβάσεις του ίδιου τομέα, και ακολούθως η προκύπτουσα συνολική μείωση του τομέα στον οποίο ανήκει, αθροίζεται με τα ποσοστά μείωσης που προκύπτουν από άλλους τομείς. Το μέγιστο συνολικό ποσοστό μείωσης στην περίπτωση αυτή είναι 15%. Σε περίπτωση και δεύτερης επαναλαμβανόμενης παράβασης της ίδιας απαίτησης ή προτύπου, η προβλεπόμενη μείωση τριπλασιάζεται εκ νέου, τηρουμένου του 15% ως μέγιστου συνολικού ποσοστού.

δ) Μη Διενέργεια ελέγχου

Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

ε) Ήσσονος Σημασίας

Παραβάσεις ήσσονος σημασίας για τις οποίες απευθύνεται προειδοποίηση στο γεωργό, δεν λαμβάνονται υπ' όψιν για τον υπολογισμό των μειώσεων κατά το τρέχον έτος εφ' όσον ο γεωργός προσκομίσει εμπρόθεσμα τα απαιτούμενα αποδεικτικά συμμόρφωσης, όπως είναι η παραγγελία όλων των ελλειπόντων μέσων σήμανσης/ενωτίων θεωρημένη από το αρμόδιο Αγροτικό Κτηνιατρείο και το τιμολόγιο αγοράς / δελτίο αποστολής τους. Ανεξάρτητα όμως από την προσκόμισή τους, εφ' όσον διαπιστωθεί επανάληψη της ίδιας παράβασης κατά τα δύο επόμενα έτη, επιβάλλεται αναδρομικά μείωση 1%.

6. Υποχρεώσεις Γεωργών ανά απαίτηση και πρότυπα.

I. Περιβάλλον, Κλιματική Αλλαγή και Καλή Γεωργική Κατάσταση των Εκτάσεων

α. Προστασία των Υδάτων από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ)

Σκοπός είναι η μείωση της ρύπανσης των υδάτων που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης, καθώς και η πρόληψη τέτοιας ρύπανσης.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Για τα κτηνοτροφικά απόβλητα (στερεά ή υγρά) , πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να υπάρχει δυνατότητα αποθήκευσής τους για χρονική περίοδο η οποία επαρκεί για τη χώνευσή τους σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΓΠ), και παράλληλα καλύπτει την περίοδο που δεν ενδείκνυται η διάθεση στο έδαφος λόγω καιρικών συνθηκών (βροχοπτώσεων ή χιονοπτώσεων), την περίοδο λόγω απαγόρευσης διάθεσης στο έδαφος σύμφωνα με τον **Πίνακα 1** παρακάτω καθώς και ένα πρόσθετο χρονικό περιθώριο ασφαλείας 30 ημερών.
2. Η αποθήκευση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους αποθήκευσης και επεξεργασίας, όπου σχηματίζουν απλούς κοπροσωρούς. Η κατασκευή του χώρου αυτού πρέπει α) να έχει στεγανό δάπεδο: να είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα ή άλλο υλικό που να εξασφαλίζει τη στεγανότητα και την αποφυγή διαρροών. Η κοπριά που στερείται υγρών στράγγισης, όπως η κοπριά με στρωμνή, μπορεί να αποθηκευτεί πάνω σε καλά συμπίεσμένο και διαμορφωμένο έδαφος. β) να έχει κλίση δαπέδου προς κανάλι συλλογής υγρών στράγγισης, μέσω του οποίου τα τελευταία να καταλήγουν σε φρεάτιο συλλογής ή προς στεγανή δεξαμενή συλλογής υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων. γ) να φέρει προστατευτικό τοίχιο κατά μήκος των δύο ή τριών πλευρών του, για αποφυγή διασκορπισμού του υλικού. Για την κοπριά χωρίς στραγγίσματα, μπορεί να τοποθετηθεί περιμετρικά ξύλινος φράκτης. δ) να προστατεύεται από το νερό της βροχής με την πρόβλεψη στεγάστρου πχ. θερμοκηπιακού τύπου ή τη χρήση πλαστικού φύλλου ή μουσαμά. ε) να έχει τις κατάλληλες διαστάσεις για να επαρκεί για τον προσδοκώμενο όγκο των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων σύμφωνα με το είδος και την ηλικία των ζώων, τη δυναμικότητα του στάβλου και το είδος σταβλισμού.
3. Στις περιπτώσεις εκτροφής σε “θερμή στρωμνή”, η κοπριά παραμένει στο στάβλο για επαρκές διάστημα (4 έως 14 μήνες, ανάλογα με το είδος της κτηνοτροφικής μονάδας), ώστε κατά την ώρα της απομάκρυνσής της μαζί με τη στρωμνή (άχυρο, πριονίδι, κλπ) να έχει υποστεί χώνευση και να μπορεί να διατίθεται κατευθείαν σε καλλιεργούμενα εδάφη εντός των επιτρεπόμενων χρονικών περιόδων, χωρίς να είναι απαραίτητη η παραμονή της σε κοπροσωρούς (με εξαίρεση την κοπριά πτηνοτροφείων κρεοπαραγωγής). Η κοπριά θερμής στρωμνής μπορεί να αποθηκευτεί πάνω σε μέσης ή βαριάς σύστασης έδαφος μόνο προσωρινά, για μέγιστο χρονικό διάστημα δύο μηνών, εφόσον φυσικά έχει προβλεφθεί η παρεμπόδιση εισροής βρόχινου νερού με την κατασκευή περιφερειακής αυλακιάς και την κάλυψη με πλαστικό φύλλο. Η θέση που θα επιλεγεί για την προσωρινή αποθήκευση πρέπει να καταλαμβάνει την ελάχιστη δυνατή έκταση, να μην υπόκειται σε κίνδυνο πλημμύρας ή κορεσμού, να μην βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από όχθες επιφανειακών νερών (ποτάμια, υδατορεύματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης) ή σε απόσταση μικρότερη των 20 μέτρων από υπόγεια νερά, να μην έχει κλίση μεγαλύτερη από 8% και να είναι διαφορετική από τη θέση

του προηγούμενου έτους.

4. Οι υπολογισμοί για την εύρεση του όγκου των αποβλήτων και του αποθηκευτικού χώρου πρέπει να διατηρούνται από τους γεωργούς σε σχετικό αρχείο, προσβάσιμο οποιαδήποτε χρονική στιγμή στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.
5. Οι γεωργοί που αρδεύουν τις καλλιέργειες τους θα πρέπει να τηρούν τις διαδικασίες έγκρισης χρήσης νερού προς άρδευση. Οι γεωργοί οι οποίοι κάνουν χρήση των αρδευτικών δικτύων των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΟΕΒ) ή των δήμων, οφείλουν να τηρούν το σχετικό κανονισμό λειτουργίας του αντίστοιχου ΟΕΒ ή Δήμου και να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του σε περίπτωση που τους ζητηθεί από τις ελεγκτικές αρχές.

Σε περίπτωση όπου ο γεωργός κάνει χρήση γεώτρησης ή άλλης μορφής υδροληψία, ζητείται η άδεια υδροληψίας, είτε αντίγραφο αίτησης για αδειοδότηση, που έχει αποδεδειγμένα υποβληθεί στον αρμόδιο φορέα και αναφέρει τη θέση της υδροληψίας, τον τύπο της, τα χαρακτηριστικά της και το έτος έναρξης λειτουργίας - χρήσης.

6. Να τηρεί τους όρους εφαρμογής των λιπασμάτων και εδαφοβελτιωτικών προϊόντων όπως αναγράφονται στις ετικέτες των σκευασμάτων ώστε να αποφεύγεται η ρύπανση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων.
7. Να μην απορρίπτει απευθείας στα υπόγεια ύδατα και στο έδαφος τις επικίνδυνες ουσίες που παρατίθενται στο παράρτημα της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ, όπως εναρμονίστηκε με την ΚΥΑ 26857/553 ΦΕΚ 196Β/1988. Για την πρόληψη της έμμεσης ρύπανσης από τις ουσίες αυτές, εφαρμόζονται τα παρακάτω:

-Να πραγματοποιεί την έκπλυση των ψεκαστικών μηχανημάτων σε απόσταση μεγαλύτερη των 30 μέτρων από γεώτρηση, τάφρο ή υδατοσυλλογή.

-Να καθαρίζει τη βλάστηση εντός των στοιχείων των αρδευτικών και στραγγιστικών δικτύων για τη διασφάλιση της αναγκαίας παροχετευτικότητας, με μηχανικά και όχι με χημικά μέσα. Επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η χρήση των εγκεκριμένων για το σκοπό αυτό χημικών σκευασμάτων, εφόσον αναγράφεται στην ετικέτα τους.

-Να καθορίσει στην εκμετάλλευση του και να σημάνει ευκρινώς χώρο συγκέντρωσης και αποκομιδής απορριμμάτων, όπου εξασφαλίζεται η συγκέντρωση όλων των ρυπογόνων στοιχείων και των συσκευασιών των αγροχημικών.

-Να διατηρεί τις πάσης φύσεως αγροτικές εγκαταστάσεις σε καλή κατάσταση ώστε να αποτρέπεται η διαφυγή ρυπαντών προς το περιβάλλον.

8. Για τις εκμεταλλεύσεις εντός περιοχών που έχουν καθοριστεί ως Ζώνες Ευπρόσβλητες από τη Νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ισχύουν τα ακόλουθα:

- i) Οι γεωργοί οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις του Προγράμματος Δράσης (ΠΔ), όπως αυτό έχει εγκριθεί με την αριθ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/38552/265/25.04.2019 (ΦΕΚ Β' 1496) ΚΥΑ «Πρόγραμμα Δράσης περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες ζώνες από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 2 της οικ. 19652/1906/1999 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1575), όπως ισχύει, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.».

- ii) Να τηρούν ημερολόγιο καταγραφής της λίπανσης, μαζί με τα αντίστοιχα παραστατικά προμήθειας/αγοράς των λιπασμάτων, σημειώνοντας ημερολογιακά και ανά αγροτεμάχιο το είδος και τις ποσότητες που εφαρμόστηκαν. Το ημερολόγιο καταγραφής, καθώς και τα παραστατικά πρέπει να επιδεικνύονται σε οποιοδήποτε έλεγχο και να φυλάσσονται από τον παραγωγό για πέντε τουλάχιστον χρόνια μετά το χρόνο στον οποίο αναφέρονται
- iii) Η αποθήκευση αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων πρέπει να γίνεται σε απόσταση μεγαλύτερη των 50m από επιφανειακούς υδάτινους όγκους και από κάθε υδροληψία υπόγειου ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση και 30 m από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου ύδατος.
Οι παραπάνω αποστάσεις δεν ισχύουν όταν τα αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα είναι συσκευασμένα και φυλάσσονται σε κλειστούς και εδαφικά στεγανούς χώρους.
- iv) Η ενσωμάτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στο έδαφος πρέπει να γίνεται κατά την εφαρμογή τους ή αμέσως μετά από αυτήν.
- v) Η εφαρμογή του νερού άρδευσης πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχουν όσο το δυνατόν μικρότερες απώλειες από βαθιά διήθηση και επιφανειακή απορροή. Το νερό άρδευσης πρέπει να εφαρμόζεται σε πολλές συχνές δόσεις και όπου είναι εφικτό με συστήματα εξοικονόμησης νερού (π.χ. συστήματα στάγδην άρδευσης). Σε εδάφη με κλίση άνω του 8%, ο παραγωγός υποχρεούται να εφαρμόζει στάγδην άρδευση εκτός αν τα εδάφη είναι διαμορφωμένα σε αναβαθμίδες.
Σε περίπτωση που υπάρχει Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών στο οποίο έχουν τεθεί όρια σχετικά με τις ποσότητες χρήσης του νερού, ο παραγωγός υποχρεούται να τηρεί τα όρια αυτά.
- vi) Στις δενδρώδεις καλλιέργειες η εφαρμογή της λίπανσης πρέπει να γίνεται τουλάχιστον σε δύο δόσεις και στις ετήσιες καλλιέργειες σε τρεις. Εξαιρέση αποτελούν τα στερεά κτηνοτροφικά απόβλητα τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν σε μία δόση γιατί αποδίδουν σταδιακά το άζωτο στα φυτά.
- vii) Τα υγρά απόβλητα (κυρίως απόβλητα χοιροστασιών και βουστασιών γαλακτοπαραγωγής που δε χρησιμοποιούν στρωμνή) υπό μορφή λάσπης, πρέπει να διαχωρίζονται σε αμιγώς στερεό και αμιγώς υγρό κλάσμα. Στην περίπτωση αδειοδοτημένων μονάδων, μπορεί να υπάρχει παρέκκλιση σύμφωνα με τον ΚΟΓΠ, αρκεί ο παραγωγός να επιδείξει εγκεκριμένη από τις αρμόδιες αρχές μελέτη όπου τεκμηριώνεται ότι το τελικό προϊόν εκροής ικανοποιεί τα πρότυπα ποιότητας και τις προϋποθέσεις που τίθενται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- viii) Τα υγρά διαχωρισμού πρέπει να συλλέγονται σε δεξαμενές ώστε ακολούθως να υποστούν την κατάλληλη επεξεργασία πριν διατεθούν με ασφάλεια στο περιβάλλον.
- ix) Οι υπολογισμοί για την εύρεση του όγκου των αποβλήτων και του αποθηκευτικού χώρου πρέπει να διατηρούνται από τους γεωργούς σε σχετικό αρχείο. Ενδεικτικός υπολογισμός παρέχεται στο Παράρτημα II της παρούσας

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων σε επιφανειακά και υπόγεια νερά. Επιπλέον, τα κτηνοτροφικά απόβλητα απαγορεύεται να διατίθενται στους εδαφικούς αποδέκτες αν δεν έχουν υποστεί επεξεργασία (π.χ. χωνεμένη κοπριά)

2. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη των υπολειμμάτων χρήσης αζωτούχων λιπασμάτων ή των άδειων συσκευασιών τους σε επιφανειακά και υπόγεια νερά. Οι γεωργοί απαγορεύεται επίσης να εγκαταλείπουν στον τόπο εφαρμογής ή σε άλλο χώρο πλην αυτού που ορίζεται κάθε φορά από τις αρμόδιες υπηρεσίες, τα υλικά και μέσα συσκευασίας των αζωτούχων λιπασμάτων.
3. Η εφαρμογή τόσο των αζωτούχων λιπασμάτων όσο και των επεξεργασμένων υγρών ή στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων απαγορεύεται να γίνεται σε ακατέργαστες εδαφικές εκτάσεις που δεν καλύπτονται από βλάστηση οποιασδήποτε μορφής, σε φυτοφράκτες ή σε γειτονικά κτήματα.
4. Οι γεωργοί απαγορεύεται να προβαίνουν σε εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων:
 - α. σε παγωμένες ή καλυμμένες με χιόνια επιφάνειες, καθώς και σε εδάφη κορεσμένα με νερό, που δε στραγγίζουν επαρκώς, ή πλημμυρισμένα
 - β. ενώ υπάρχει πρόβλεψη βροχόπτωσης στο αμέσως επόμενο διήμερο
 - γ. όταν πνέει ισχυρός άνεμος.
5. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) μέσα σε χρονική περίοδο 12 μηνών με συνολική ποσότητα αζώτου από κτηνοτροφικά απόβλητα πάνω από 250 κιλά ανά εκτάριο. Το όριο αυτό ισχύει αθροιστικά για την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων και για την απόθεση αποβλήτων από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές.

Τα προϊόντα για λίπανση καλλιεργειών τα οποία αποτελούνται στο σύνολό τους ή περιέχουν κτηνοτροφικά απόβλητα σε κάποιο ποσοστό, ως προς το θέμα της εφαρμογής τους αντιμετωπίζονται ως κτηνοτροφικά απόβλητα στο σύνολό τους και υπόκεινται στις διατάξεις που αφορούν τη διάθεσή τους στο έδαφος.
6. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κοντά σε υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφροι και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης) ή υδροληψίες υπόγειου νερού (πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις), και ειδικότερα:
 - α. προκειμένου για αζωτούχα λιπάσματα: σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων από όχθες επιφανειακών υδάτινων όγκων σε περίπτωση έκτασης με κλίση μέχρι 8%, και σε απόσταση μικρότερη των 6 μέτρων σε αγρούς με κλίση άνω του 8%
 - β. προκειμένου για κτηνοτροφικά απόβλητα: σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από επιφανειακά νερά για την περίπτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, και 20 μέτρων για την περίπτωση των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων
 - γ. σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8%, όταν τα λιπάσματα ή τα κτηνοτροφικά απόβλητα είναι σε υγρή μορφή, με εξαίρεση την εφαρμογή μέσω του συστήματος της στάγδην άρδευσης ή με τη μέθοδο της έγχυσης
 - δ. σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων από υδροληψίες υπόγειου νερού προοριζόμενου για ανθρώπινη κατανάλωση
 - ε. σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου νερού.
7. Η εφαρμογή των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων μέσω συστήματος άρδευσης απαγορεύεται να γίνεται με τη μέθοδο του καταιονισμού (τεχνητής βροχής).
8. Δεν επιτρέπεται η καλλιέργεια σε απόσταση μικρότερη του ενός μέτρου από τις όχθες επιφανειακών υδάτινων όγκων (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφροι και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης).
9. Επιπλέον των παραπάνω, για τις εκμεταλλεύσεις εντός περιοχών που έχουν καθοριστεί ως **Ζώνες Ευπρόσβλητες από τη Νιτρορύπανση** (ZEN-Πίνακας 1) γεωργικής προέλευσης, οι

γεωργοί οφείλουν να τηρούν τα παρακάτω:

i) Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) μέσα σε χρονική περίοδο 12 μηνών με συνολική ποσότητα αζώτου κτηνοτροφικών αποβλήτων πάνω από 170 κιλά ανά εκτάριο. Τα όρια αυτά ισχύουν αθροιστικά για την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων και την απόθεση τους από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές. Δεν ισχύει το όριο των 250 κιλών ανά εκτάριο του σημείου 5.

ii) Κατά την περίοδο μειωμένων εισροών, η οποία για κάθε ζώνη παρουσιάζεται στον **Πίνακα 1** της παρούσας, οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων με ποσότητα αζώτου πάνω από το ανώτατο όριο εφαρμογής του όπως αναφέρεται στο παράδειγμα παρακάτω, δηλαδή πάνω από το 25% των συνολικών εισροών που απαιτεί η καλλιέργεια.

Παράδειγμα υπολογισμού: Γεωργός στο Σπερχειό χρησιμοποιεί αζωτούχο λίπανση σε αγροτεμάχιο σκληρού σιταριού εδαφικής κλάσης I τον μήνα Φεβρουάριο. Το όριο είναι 6,5 kg N/στρέμμα συνεπώς για το μήνα Φεβρουάριο ο παραγωγός δεν πρέπει να έχει υπερβεί αναλογικά στην έκταση του το όριο των 1,6 kg/ στρέμμα.

Πίνακας 1: Περίοδοι Απαγόρευσης Λίπανσης και Μειωμένων Εισροών Αζώτου στις Ζώνες που είναι Ευπρόσβλητες στη Νιτρορύπανση (ZEN)

ΖΩΝΗ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΖΩΤΟΥ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΖΩΤΟΥ
ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΝΟΤΙΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 31η Μαρτίου
ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΑ ΛΙΜΝΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Σεπτεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΛΑΠ ΑΓΓΙΤΗ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΛΕΚΑΝΗ ΣΤΡΥΜΟΝΑ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Μαρτίου έως 31η Μαρτίου.
ΚΑΜΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΠΕΛΛΑΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΕΠΑΝΟΜΗ – ΜΟΥΔΑΝΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ ΚΟΖΑΝΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΡΤΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 31η Μαρτίου
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου

ΑΛΜΥΡΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30ή Νοεμβρίου
ΑΡΤΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Φεβρουαρίου έως 29 ^η Φεβρουαρίου
ΑΤΑΛΑΝΤΗ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΚΩΠΑΪΔΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΛΑΠ ΑΣΩΠΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΛΑΡΙΣΣΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Φεβρουαρίου έως 29 ^η Φεβρουαρίου
ΛΕΚΑΝΗ ΠΗΝΕΙΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΑΡΓΟΛΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΑΣΤΡΟΣ-ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΛΕΩΝΙΔΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΠΑΜΙΣΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΦΙΛΙΑΤΡΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου και, για νέες φυτεύσεις μόνο 1 ^η Μαρτίου έως 30 ^η Απριλίου	1η Νοεμβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 30 ^η Απριλίου
ΜΑΡΑΘΩΝΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου
ΜΕΣΟΓΑΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου
ΜΕΓΑΡΑ ΑΛΕΠΟΧΩΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ	1 ^η Σεπτεμβρίου έως 30 ^η Σεπτεμβρίου και 1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Αυγούστου έως 31 ^η Αυγούστου
ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΣ - ΜΕΣΣΑΡΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ

iii) Απαγορεύεται η συνολική ποσότητα (βασικής και επιφανειακής) λίπανσης με αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα που εφαρμόζεται στο έδαφος κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου, να υπερβαίνει το μέγιστο αριθμό μονάδων αζώτου ανά στρέμμα και ανα καλλιέργεια, όπως αναφέρεται στους **Πίνακες (2 έως 5) Μέγιστων Λιπαντικών Εισροών Ν** του παρόντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΔΑΦΙΚΩΝ ΚΛΑΣΕΩΝ

	Κοκκομετρία	Υδρομορφία	Κλίση
Εδαφική Κλάση I	Χονδρόκοκκα ή μετρίως χονδρόκοκκα είτε πολύ ρηχά (<25cm)	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση II	Μέσης σύστασης, βαθειά ή μετρίως βαθειά, είτε λεπτόκοκκα αλλά σχετικά ρηχά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση III	Λεπτόκοκκα και βαθειά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση IV	Λεπτόκοκκα ή μέσης σύστασης, βαθειά	Ατελώς έως κακώς αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση VI	Χονδρόκοκκα ή μετρίως χονδρόκοκκα είτε πολύ ρηχά (<25cm)	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μεγάλης κλίσης (>8%)
Εδαφική Κλάση VII	Μέσης σύστασης, βαθειά ή μετρίως βαθειά, είτε λεπτόκοκκα αλλά σχετικά ρηχά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μεγάλης κλίσης (>8%)
Εδαφική Κλάση VIII	Λεπτόκοκκα και βαθειά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μεγάλης κλίσης (>8%)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΜΕΓΙΣΤΕΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΟΣΕΣ N (kg/στρ) ΣΕ ΔΕΝΑΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

	ΠΟΡΤΟΚΑΛ ΙΑ	ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ	ΑΧΛΑΔΙΑ	ΜΗΛΙΑ	ΑΜΥΓΔΑΛΙ Α	ΦΥΣΤΙΚΙΑ	ΕΛΙΑ (Ε)	ΕΛΙΑ (Β)
Εδαφική Κλάση I	9,8	13,9	8,9	11,4	14,1	12,7	9,2	9,7
Εδαφική Κλάση II	9,8	14,5	8,8	11,6	14,8	13,2	9,2	9,8
Εδαφική Κλάση III	12,2	18,1	10,8	14,4	18,4	16,4	11,4	12,1
Εδαφική Κλάση IV	9,8	15,0	9,1	12,0	15,5	13,8	9,7	9,9
Εδαφική Κλάση VI	9,9	12,9	8,6	10,7	12,7	11,6	8,7	9,7
Εδαφική Κλάση VII	10,8	14,2	9,1	11,6	14,0	12,6	9,3	10,5
Εδαφική Κλάση VIII	13,5	17,9	11,4	14,6	17,6	15,8	11,6	13,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΜΕΓΙΣΤΕΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ N (kg/στρ) ΣΕ ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

	ΖΑΧΑΡΟΤΕΥΤ ΛΑ	ΚΑΠΝΟΣ	ΤΟΜΑΤΑ (Μ)	ΓΕΩΜΗΛΑ (Α)	ΓΕΩΜΗΛΑ (Χ)	ΑΜΠΕΛΙ (ΟΙΝΟΠ.)	ΑΜΠΕΛΙ (ΕΠΙΤΡ.)	ΑΜΠΕΛΙ (ΣΤΑΦΙΔΑ)	ΚΑΡΟΤΑ
Εδαφική Κλάση I	14,0	4,8	12,5	19,4	19,1	9,4	12,9	12,2	12,6
Εδαφική Κλάση II	14,6	4,1	12,9	20,7	20,4	9,3	13,3	12,6	13,0
Εδαφική Κλάση III	18,2	5,0	16,1	25,9	25,5	11,6	16,6	15,6	16,2
Εδαφική Κλάση IV	14,8	4,2	12,4	20,9	21,1	10,0	13,9	13,3	13,1
Εδαφική Κλάση VI	13,6	5,3	13,2	18,3	17,4	8,5	11,9	10,9	12,3
Εδαφική Κλάση VII	15,1	5,2	14,7	20,7	19,5	8,9	13,0	11,8	13,6
Εδαφική Κλάση VIII	19,0	6,4	18,6	26,1	24,6	11,1	16,3	14,8	17,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΜΕΓΙΣΤΕΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ (kg/στρ) ΣΕ ΦΥΤΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

	ΒΑΜΒΑΚΙ	ΜΗΔΙΚΗ	ΣΙΤΑΡΙ ΜΑΛΑΚΟ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ (ΕΝΣΙΡ)	ΡΥΖΙ	ΒΙΚΟΣ	ΒΙΚΟΣ (Χ)	ΚΡΙΘΑΡΙ	ΚΡΙΘΑΡΙ (Χ)	ΒΡΩΜΗ	ΒΡΩΜΗ (Χ)	ΣΙΚΑΛΗ	ΣΙΚΑΛΗ (Χ)	ΣΙΤΑΡΙ ΣΚΛΗΡΟ	ΗΛΙΑΘΟΣ	ΕΛΛΙΟΚΡΑΜΒΗ
Εδαφική Κλάση I	15,6	3,2	8,2	21,6	19,1	9,2**	3,2	2,9	4,6	3,5	4,6	5,0	3,3	4,6	6,5	7,3	7,7
Εδαφική Κλάση II	16,4	3,8	8,1	23,3	20,4	9,2**	4,0	3,6	3,9	2,7	3,9	4,4	2,4	3,9	6,1	7,0	7,4
Εδαφική Κλάση III	20,4	3,8	10,0	29,1	25,4	11,4**	4,8	4,3	4,7	3,2	4,8	5,3	2,9	4,7	7,4	8,7	9,2
Εδαφική Κλάση IV	(*)	(*)	8,6	(*)	(*)	9,2**	8,2	7,8	4,7	3,4	4,4	4,8	2,8	4,3	6,6	6,9	8,1
Εδαφική Κλάση VI	15,2	0,8	7,7	20,1	17,7	9,4	1,8	1,5	4,0	3,1	4,6	4,9	3,4	4,5	6,1	8,0	7,0
Εδαφική Κλάση VII	17,1	3,0	8,0	22,7	19,9	10,2	3,1	2,8	3,6	2,6	4,4	4,8	3,0	4,3	6,2	8,5	7,2
Εδαφική Κλάση VIII	21,5	4,9	10,0	28,7	25,1	12,8	3,9	3,5	4,4	3,0	5,3	5,8	3,6	5,2	7,6	10, 7	9,0

iv) Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων για χρονικό διάστημα το οποίο εμφανίζεται ανά ζώνη στον **Πίνακα 1** της παρούσας. Επιτρέπεται η ορθολογική λίπανση καλλιέργειας χειμερινών κηπευτικών ή ανθοκομικών ειδών καθώς και καλλιεργειών υπό κάλυψη με την προϋπόθεση της μη εφαρμογής αποβλήτων πτηνοτροφείων και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

v) Απαγορεύεται η βασική λίπανση με αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα να υπερβαίνει το 25% της συνολικής απαιτούμενης για όλη την καλλιεργητική περίοδο λίπανσης. Εάν χρησιμοποιούνται αζωτούχα λιπάσματα βραδείας αποδέσμευσης νιτρικών μορφών (ή ελεγχόμενης αποδέσμευσης / με ενσωματωμένους παρεμποδιστές νιτροποίησης ή ουρεάσης) το ποσοστό αυτό μπορεί να ανέρχεται στο 40%. Διευκρινίζεται ότι στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται τα αμμωνιακά λιπάσματα ή η ουρία.

vi) Η εφαρμογή αποβλήτων πτηνοτροφείων και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων απαγορεύεται σε αμμώδη εδάφη από την 1^η Σεπτεμβρίου έως την 30^η Νοεμβρίου

β. Έδαφος και Αποθήκευση Άνθρακα

Σκοπός είναι η προστασία του εδάφους και η αποθήκευση άνθρακα

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Στα αγροτεμάχια που βρίσκονται σε εδάφη με κλίση άνω του 10% , να υπάρχει φυτική κάλυψη κατά την περίοδο των βροχοπτώσεων μέχρι την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια.
2. Σε αγροτεμάχια με κλίση πάνω από 10% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άροση πρέπει να γίνεται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια ή εναλλακτικά να δημιουργούνται σταθερές ακαλλιέργητες λωρίδες ως ζώνες ανάσχεσης, σε αποστάσεις ανάλογες με τις εδαφικές ιδιότητες και την κλίση.
3. Διαχείριση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, με μία ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές:
 - i. Ενσωμάτωση στο έδαφος
 - ii. Βόσκηση της καλαμιάς
 - iii. Διατήρηση της καλαμιάς στο χωράφι κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωσή της την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.
 - iv. Όσον αφορά στα υπολείμματα των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες (δενδρόνες-ελαιώνες-αμπελώνες), δύναται να εφαρμοσθεί η συγκέντρωση των υπολειμμάτων του κλαδέματος σε σωρό και η καύση με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την αποφυγή πυρκαγιάς.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Η καταστροφή των ξερολιθιών, αναχωμάτων και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων

2. Σε αγροτεμάχια με κλίση πάνω από 10% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άρδευση δεν πρέπει να γίνεται με τη μέθοδο της κατάκλυσης.
3. Η καύση της καλαμιάς **απαγορεύεται σε οποιαδήποτε περίπτωση**. Εξαιρέση αποτελεί η περίπτωση στην οποία ο γεωργός προβαίνει σε καύση της για λόγους φυτοπροστασίας με άδεια από την αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Οι λόγοι φυτοπροστασίας προσδιορίζονται στη έγγραφη άδεια της ΔΑΟΚ, και λογίζονται ως εξαιρετική περίπτωση. **Στη παραπάνω εξαιρέση δεν συμπεριλαμβάνονται οι περιοχές του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (NATURA) όπου σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η καύση της καλαμιάς.**

γ. Βιοποικιλότητα

Σκοπός είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας λαμβανομένων υπόψη των απειλών προς τους οικοτόπους και τα είδη, κατά τρόπο ώστε να διασφαλιστεί η αποκατάσταση και η διατήρηση τους

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

(Εντός και εκτός περιοχών ΖΕΠ)

1. Κατάλληλη ενσωμάτωση στο έδαφος των κοκκωδών αγροχημικών. Τα δολώματα τρωκτικοκτονίας τοποθετούνται εντός των στοών των τρωκτικών, ώστε να μην είναι ορατά. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται οι οδηγίες για την ορθή χρήση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος και τηρούνται οι όροι και οι περιορισμοί που αναγράφονται στην ετικέτα.
2. Διατήρηση της φυσικής αυτοφυής βλάστησης στα όρια των αγροτεμαχίων και στις νησίδες εντός των αγροτεμαχίων του. Ως ελάχιστο εύρος ζώνης διατήρησης ορίζεται:
 - για θάμνους 0,50μ εκατέρωθεν της ρίζας του θάμνου και
 - για δένδρα η κάθετη προβολή της κόμης του δένδρου στο έδαφος.
3. Τήρηση των μέτρων για την προστασία και διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και για την αποφυγή της ρύπανσης ή της υποβάθμισης των οικοτόπων των ειδών, καθώς και των επιζήμιων για τα πτηνά ενοχλήσεων, όπως προσδιορίζονται στα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα, τους Κανονισμούς Διοίκησης και Λειτουργίας και τα Σχέδια Διαχείρισης.
4. Για τα αγροτεμάχια εντός των **Ειδικών Ζωνών Διατήρησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ)**, ο γεωργός οφείλει να τηρεί τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης εφόσον αυτά υπάρχουν για την περιοχή του.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύονται επιζήμιες για τα πτηνά σοβαρές διαταράξεις όπως:
 - η τοποθέτηση υποδομών και μέσων παράνομης σύλληψης και παγίδευσης ζώων και πτηνών
 - η εκ προθέσεως θανάτωση, σύλληψη και παράνομη όχληση πτηνών
 - η εκ προθέσεως καταστροφή ή βλάβη των φωλιών και των αυγών και αφαίρεση των φωλιών

- η σκόπιμη όχληση των πτηνών, ιδιαίτερα κατά τη περίοδο αναπαραγωγής και εξαρτήσεως
- 2. Απαγορεύεται η μη διατήρηση των φυτοφρακτών, δένδρων, συνδενδρίων στα όρια αγροτεμαχίων ή σε νησίδες εντός αυτών.

δ. Τοπίο, Στοιχειώδες Επίπεδο Συντήρησης

Σκοπός είναι η διατήρηση και προστασία των στοιχείων του τοπίου στο σύνολό τους. Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για τη μετανάστευση, τη γεωγραφική κατανομή και τη γενετική ανταλλαγή των άγριων ειδών.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Μη καταστροφή σημαντικών στοιχείων του αγροτικού τοπίου όπως αναβαθμίδες, τάφροι, φυτοφράκτες, υδατοσυλλογές και δενδροστοιχίες που αποτελούνται από δένδρα με ελάχιστη διάμετρο κόμης 1 μέτρο, εντός των αγροτεμαχίων ή και στο περιθώριο αυτών, καθώς επίσης και η διατήρησή τους.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η κοπή φυτοφρακτών και δένδρων από την 1η Μαρτίου έως την 30η Ιουνίου.

II. Δημόσια Υγεία και Υγεία των Ζώων και των Φυτών

α. Ασφάλεια Τροφίμων

α.Ι. Φυτικά Πρωτογενή Προϊόντα

Σκοπός είναι η διασφάλιση των παραγόμενων προϊόντων σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης, αποθήκευσης και διανομής, της ικανοποίησης των απαιτήσεων της νομοθεσίας για την ασφάλεια των τροφίμων και η υιοθέτηση ορθών υγιεινών πρακτικών στο στάδιο της πρωτογενούς παραγωγής για πρόληψη και μείωση του κινδύνου εντοπισμού μικροβιακού φορτίου το οποίο να καθιστά τα προϊόντα μη ασφαλή για ανθρώπινη κατανάλωση.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Τήρηση των στοιχειωδών κανόνων ασφαλείας των τροφίμων
2. Τήρηση Μητρώου Εισροών και Εκροών – Ημερολόγιο Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.) στην εκμετάλλευσή του, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πώλησης (κυρίως προϊόντα της εκμετάλλευσης, ζωοτροφές) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Καν. (ΕΚ) 178/2002. Το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. αποτελείται από φάκελο παραστατικών και εγγράφων, συνοδευόμενο από πίνακες όπου καταγράφονται ημερολογιακά οι εισροές και οι εκροές της εκμετάλλευσης, καθώς και οι διεξαχθείσες εργασίες και συσχετίζονται με τα αντίστοιχα παραστατικά και έγγραφα. Οι παραγωγοί πρέπει να τηρούν ιστορικό λίπανσης και φυτοπροστασίας κάθε αγροτεμαχίου και καταχωρούν σε φύλλα καταγραφής όλες τις ποσότητες λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών και κοπριάς που προμηθεύονται, σημειώνοντας ημερολογιακά και ανά αγροτεμάχιο το είδος και τις ποσότητες που εφαρμόστηκαν. Το αρχείο μαζί με τα απαιτούμενα από τη νομοθεσία παραστατικά πρέπει να φυλάσσονται από τον παραγωγό για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, για τις ανάγκες αφενός του ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές και αφετέρου της κατάρτισης δυνητικά από τον παραγωγό ενός πολυετούς σχεδίου ορθολογικής λίπανσης των αγροτεμαχίων του. Σε περίπτωση που, μέσω της ιχνηλασιμότητας των ζωικών τροφίμων, διαπιστώνεται ευθύνη του γεωργού, αυτός υποχρεούται να αποδεικνύει εγγράφως κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή του για τα πρόσωπα τα οποία τον προμήθευσαν ή στα οποία διέθεσε ζώα ή ζωικά προϊόντα. Υποχρεούται, επίσης, να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, τα μέτρα και τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών. Ως Μ.Ε.Ε.-Η.Ε., δύναται να χρησιμοποιείται το έντυπο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της παρούσας, ή άλλο έντυπο, με την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον ισοδύναμες, με αυτές του εντύπου του Παραρτήματος ΙΙ της Υ.Α.
3. Χρησιμοποίηση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τις αναγραφόμενες σε αυτά οδηγίες, τηρώντας το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε
4. Τήρηση αρχείου για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών, τυχόν εργαστηριακών αναλύσεων δειγμάτων από τα φυτά της εκμετάλλευσης ή δειγμάτων για άλλους σκοπούς.

5. Τήρηση του Μ.Ε.Ε.-Η.Ε., κατά τρόπο ώστε να είναι σε θέση ο ελεγκτής να αντιληφθεί από που προήλθαν οι πρώτες ύλες της εκμετάλλευσης και ποιος ήταν ο προορισμός των προϊόντων και παραπροϊόντων της εκμετάλλευσης. Στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. θα πρέπει να καταγράφονται τουλάχιστον οι παρακάτω πληροφορίες.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Η διάθεση προς πώληση προϊόντων επιβλαβή ή ακατάλληλα για κατανάλωση

α.Π. Ζωικά Πρωτογενή Προϊόντα

Σκοπός είναι η διαφύλαξη της δημόσιας υγείας μέσω της ορθής χρήσης των πρόσθετων ζωοτροφών και κτηνιατρικών φαρμάκων, του ελέγχου και της τήρησης αρχείου σχετικά με τη φύση και προέλευση των ζωοτροφών καθώς και της υγιεινής παραγωγής γάλακτος.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Διάθεση στην αγορά μόνο τροφίμων που δεν είναι επιβλαβή για την υγεία και ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση.
2. Τήρηση Μητρώου Εισροών και Εκροών – Ημερολόγιο Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.) στην εκμετάλλευσή του, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πώλησης (κυρίως προϊόντα της εκμετάλλευσης, ζωοτροφές) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Καν. (ΕΚ) 178/2002. Υποχρεούται, επίσης, να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, τα μέτρα και τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών. Το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. αποτελείται από φάκελο παραστατικών και εγγράφων, συνοδευόμενο από πίνακες όπου καταγράφονται ημερολογιακά οι εισροές και οι εκροές της εκμετάλλευσης, καθώς και οι διεξαχθείσες εργασίες και συσχετίζονται με τα αντίστοιχα παραστατικά και έγγραφα.
3. Απόβλητα – Αποφυγή ρύπανσης
 - Ο χειρισμός των αποβλήτων της εκμετάλλευσης να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην επιμολύνονται τα παραγόμενα προϊόντα.
 - Να διαχωρίζονται σαφώς χωροταξικά οι παραγόμενες πρώτες ύλες από τα απόβλητα της εκμετάλλευσης.
4. Η χρησιμοποίηση των κτηνιατρικών φαρμάκων εφαρμόζεται με κτηνιατρική συνταγή και καταγράφονται οι ημερομηνίες χορήγησης τους και η περίοδος αναμονής στο Μητρώο Φαρμακευτικής Αγωγής της εκμετάλλευσης.
5. Λήψη μέτρων για την αποφυγή μετάδοσης ασθενειών από τα νεοεισαχθέντα ζώα της

εκμετάλλευσης (χώρος απομόνωσης).

6. Η γνωστοποίηση στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία οποιουδήποτε κρούσματος ή ύποπτου συμπτώματος ζωοανθρωπονόσου εκδηλωθεί στα ζώα της εκμετάλλευσης καθώς επίσης και η πραγματοποίηση των προβλεπόμενων ενεργειών, όπως αυτές έχουν γνωστοποιηθεί από την αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία.
7. Τήρηση αρχείου για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών, τυχόν εργαστηριακών αναλύσεων δειγμάτων από τα ζώα της εκμετάλλευσης ή δειγμάτων για άλλους σκοπούς που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία και την υγεία των ζώων και ελέγχων και αναφορών σχετικά με τα προϊόντα ζωικής προέλευσης της εκμετάλλευσης.
8. Σε περίπτωση ύπαρξης πτηνοτροφικής μονάδας στη εκμετάλλευση, τα παραγόμενα αυγά θα πρέπει να φυλάσσονται σε ξηρό και σκιερό μέρος και να είναι καθαρά, μακριά από μολυσματικούς παράγοντες.
9. Παραγωγή γάλακτος:
 - χρησιμοποίηση κατάλληλου εξοπλισμού στην παραγωγή γάλακτος και διατήρησή του σε καλή λειτουργική και υγειονομική κατάσταση
 - οι χώροι για παραγωγή γάλακτος πρέπει να είναι διαχωρισμένοι από το χώρο διαβίωσης των ζώων.
 - αποθήκευση γάλακτος σε μέγιστη θερμοκρασία 8°C, εφόσον αυτό εισκομίζεται καθημερινά ή διαφορετικά σε μέγιστη θερμοκρασία 6°C.
 - διασφάλιση ότι η κατασκευή των εγκαταστάσεων άμελης είναι τέτοια ώστε να περιορίζεται η μόλυνση του γάλακτος και οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης του γάλακτος να προστατεύονται από τα παράσιτα. Ο εξοπλισμός άμελης να διατηρείται σε καλή κατάσταση και, εάν κρίνεται αναγκαίο, να απολυμαίνεται πριν από την άμελη και να εξασφαλίζεται ότι οι θηλές, ο μαστός και η γύρω από αυτόν περιοχή είναι καθαρές.
10. Τήρηση του Μ.Ε.Ε.-Η.Ε., κατά τρόπο ώστε να είναι σε θέση ο ελεγκτής να αντιληφθεί από που προήλθαν οι πρώτες ύλες της εκμετάλλευσης και ποιος ήταν ο προορισμός των προϊόντων και παραπροϊόντων της εκμετάλλευσης. Στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. θα πρέπει να καταγράφονται τουλάχιστον οι παρακάτω πληροφορίες:
 - Όνομα και διεύθυνση προμηθευτή ή/και πελάτη
 - Φύση και ποσότητα εισροών ή/και προϊόντων που διακινήθηκαν
 - Ημερομηνία συναλλαγής
11. Η ιχνηλασιμότητα των τροφίμων, των ζωοτροφών και των ζώων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων και οποιασδήποτε άλλης ουσίας που προορίζεται να ενσωματωθεί σε ένα τρόφιμο ή σε μια ζωοτροφή, πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης, αποθήκευσης και διανομής.
12. Σε περίπτωση που ο γεωργός – παραγωγός τροφίμων έχει υπόνοιες ότι τροφή που έφυγε από την εκμετάλλευση του ή που έχει στην κατοχή του για κατανάλωση είναι ή ενδέχεται να είναι ανασφαλής, υποχρεούται να ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές (Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας και τον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων -Ε.Φ.Ε.Τ.) και

τους παραλήπτες των προϊόντων και να εκκινήσει διαδικασία απόσυρσής τους.

13. Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των άρθρων 4, 5, 6 και 8 του Π.Δ. 259/1998 (Α 191) «Περί απαγορεύσεως της χρησιμοποίησεως ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους, περί λήψεως μέτρων ελέγχου για ορισμένες ουσίες και τα κατάλοιπα τους σε ζώντα ζώα και στα προϊόντα τους», όπως κάθε φορά ισχύει. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όπου η χορήγηση ουσιών γίνεται για θεραπευτικούς σκοπούς υπό την ευθύνη κτηνιάτρου, ο γεωργός υποχρεούται να τηρεί τους χρόνους αναμονής και να αποδεικνύει με έγγραφα στοιχεία την τήρηση των προϋποθέσεων των άρθρων 4, 5, 6 και 8 του Π.Δ. 259/1998, όπως κάθε φορά ισχύει.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση απαγορευμένων ουσιών.
2. Απαγορεύεται η χορήγηση για ανθρώπινη κατανάλωση γάλακτος από ζώα που τους έχει εφαρμοστεί φαρμακευτική αγωγή και δεν έχει παρέλθει ο χρόνος αναμονής ή από ζώα που δεν είναι υγιή. Για την άμελξη αυτών των ζώων, καθώς και αυτών που δεν είναι υγιή και ειδικότερα παρουσιάζουν πυρετό, φλεγμονές ή πληγές του μαστού, εμπύρετη εντερίτιδα με διάρροια, μόλυνση της ουρογεννητικής οδού με απέκκριμα ή οποιοδήποτε σύμπτωμα ζωοανθρωπονόσου δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κοινές αμελκτικές μηχανές ή περιέκτες με τα υπόλοιπα ζώα.
3. Απαγορεύεται η χορήγηση προς κατανάλωση νωπού αγελαδινού γάλακτος, αν η εκμετάλλευση δεν είναι απαλλαγμένη ή επίσημα απαλλαγμένη φυματίωσης σύμφωνα με την υπ' αριθ. 30/3430/14.01.15 Υ.Α. «Πρόγραμμα Εκρίζωσης της Φυματίωσης των Βοοειδών» και βρουκέλλωσης σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2473/98135 (ΦΕΚ Β'2943/20.07.18) Υ.Α. «Πρόγραμμα εκρίζωσης της βρουκέλλωσης των βοοειδών» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Αντίστοιχα για το πρόβειο ή αίγειο γάλα, απαγορεύεται η χορήγηση προς κατανάλωση ή μεταποίηση, αν η εκμετάλλευση δεν είναι απαλλαγμένη ή επίσημα απαλλαγμένη βρουκέλλωσης ή εμβολιασμένη κατ' αυτής σύμφωνα με την υπ' αριθ. 3339/117339 (ΦΕΚ β'3589/04.11.16) Υ.Α. «Πρόγραμμα ελέγχου και εκρίζωσης της βρουκέλλωσης των αιγών και των προβάτων».
4. Απαγορεύεται η χορήγηση καθ' οιονδήποτε τρόπο σε ζώα εκμετάλλευσης, θυρεοστατικών ουσιών, των στιλβενίων και των παραγώγων τους, ουσιών με οιστρογόνο, ανδρογόνο ή γεσταγόνο δράση καθώς και β-ανταγωνιστικών ουσιών.
5. Απαγορεύεται η εμπορία ή σφαγή ζώων εκμετάλλευσης με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση, η εμπορία ή/και μεταποίηση κρέατος ζώων στο οποίο περιέχονται οι προαναφερόμενες ουσίες.
6. Η στέγαση στον ίδιο χώρο αιγών και βοοειδών και αν αυτό συμβαίνει, να πραγματοποιείται έλεγχος στις αίγες για φυματίωση.

α.ΙΙΙ. Ζωοτροφές

Σκοπός είναι η κατανόηση των υποχρεώσεων ως προς την Πολλαπλής Συμμόρφωση όσον αφορά τη νομοθεσία των ζωοτροφών.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Η καταγραφή στο Μ.Ε.Ε τυχόν χρήση χημικών σκευασμάτων κατά την παραγωγή των πρώτων υλών ζωοτροφών και η τήρηση αρχείου των ετικετών τους.
2. Η χρήση μη φαρμακευτικών πρόσθετων ζωοτροφών πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και υπό τις οδηγίες του γεωπόνου της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας και η καταγραφή των χορηγούμενων ποσοτήτων και των ημερομηνιών χρήσης τους στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.
3. Η καταγραφή στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. της ποσότητας και της προέλευσης των ζωοτροφών (στοιχεία πωλητή, αριθμό έγκρισης / εγγραφής της μονάδας) που χρησιμοποιείται για τη διατροφή των ζώων της εκμετάλλευσης και η τήρηση αρχείου των αντίστοιχων παραστατικών και ετικετών.
4. Σε περίπτωση χρήσης γενετικών τροποποιημένων ζωοτροφών, πρέπει να τηρείται αρχείο των πιστοποιητικών για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών, στα οποία αναγράφονται το όνομα του γενετικά τροποποιημένου οργανισμού και ο μοναδικός ταυτοποιητής του.
5. Να υπάρχει σαφής διαχωρισμός των ζωοτροφών, ανάλογα με το είδος του ζώου για το οποίο προορίζονται και να διαχωρίζονται χωροταξικά οι φαρμακούχες από τις μη φαρμακούχες ζωοτροφές

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η χορήγηση μη ασφαλών ζωοτροφών σε ζώα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή τροφίμων.

β. Ταυτοποίηση και Καταγραφή των Ζώων

β.Ι. Αναγνώριση και Καταγραφή των Χοίρων

Σκοπός είναι η μείωση του κινδύνου εξάπλωσης νοσημάτων των χοίρων μέσω του ελέγχου των μετακινήσεων και βελτίωσης της ιχνηλασιμότητας

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Τήρηση των διατάξεων για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων όπως αυτή ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο με την 297286/5.8.2005 (ΦΕΚ 117, τ.Β') ΚΥΑ για τη σήμανση και καταγραφή των χοίρων.
2. Εγγραφή των κατόχων χοίρων στην κτηνιατρική ηλεκτρονική βάση δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, των στοιχείων τους καθώς και των στοιχείων της εκμετάλλευσης τους.

3. Η σήμανση των χοιροειδών γίνεται με ευθύνη του κατόχου και με δική του δαπάνη. - Η σήμανση γίνεται είτε με ατομική διάστιξη (τατουάζ), είτε με πλαστικά ενώτια κίτρινου χρώματος (RAL) και ανα κατηγορία είναι:
- Χοιροειδή αναπαραγωγής (θηλυκά και αρσενικά) σημαίνονται αποκλειστικά με δύο (2) ενώτια ατομικής αναγνώρισης (ένα σε κάθε αυτί), τα οποία φέρουν τον κωδικό αριθμό της εκμετάλλευσης γέννησης και τον ατομικό αριθμό αναγνώρισης του χοιροειδούς, στο εξής αποκαλούμενα "ενώτια τύπου 1".
 - Τα χοιροειδή πάχυνσης σημαίνονται είτε με διάστιξη (τατουάζ) είτε με ενώτια, τα οποία φέρουν τον κωδικό αριθμό της εκμετάλλευσης γέννησης στο εξής αποκαλούμενα "ενώτια τύπου 2".
 - Στα χοιροειδή πάχυνσης τοποθετείται μόνο ένα ενώτιο τύπου 2 στο αριστερό αυτί του ζώου.
 - Κατά την σήμανση πρέπει να λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα, ώστε να μην προκαλούνται τραυματισμοί και μολύνσεις στα χοιροειδή.
 - Τα χοιροειδή που γεννιούνται σε μία εκμετάλλευση σημαίνονται μέχρι την ηλικία των τριών μηνών και οπωσδήποτε πριν από κάθε μετακίνηση εκτός αυτής, ως εξής :
 - α) Στα χοιροειδή που προορίζονται για αναπαραγωγή τοποθετούνται δύο ενώτια τύπου 1
 - β) Στα χοιροειδή που προορίζονται για πάχυνση τοποθετείται ένα ενώτιο τύπου 2 ή διάστιξη (τατουάζ).
 - γ) Τα χοιροειδή που εγκαταλείπουν την αρχική τους εκμετάλλευση πριν την ηλικία των 3 μηνών, για να πωληθούν σε άλλη εκμετάλλευση με σκοπό την αναπαραγωγή σημαίνονται πριν την αναχώρησή τους με δύο ενώτια τύπου 1.
 - δ) Τα χοιροειδή που εγκαταλείπουν την αρχική τους εκμετάλλευση πριν την ηλικία των 3 μηνών, για να πωληθούν σε άλλη εκμετάλλευση με σκοπό την πάχυνση ή με προορισμό το σφαγείο, σημαίνονται πριν την αναχώρησή τους με ένα ενώτιο τύπου 2.
 - Σήμανση με δύο ενώτια τύπου 1 γίνεται και στα χοιροειδή που έχουν γεννηθεί σε μία εκμετάλλευση όταν:
 - α) Πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο εφαρμογής υγειονομικού προγράμματος και χρειάζεται να είναι γνωστός ο ατομικός τους αριθμός.
 - β) Η εκμετάλλευση είναι υπό καθεστώς υγειονομικής επιτήρησης και πρέπει άμεσα να σημειθούν όλα τα χοιροειδή με στόχο την καταπολέμηση μιας επιζωοτίας.
 - Τα χοιροειδή που εισάγονται από τρίτες χώρες και προορίζονται :
 - α) για πάχυνση σημαίνονται εντός τριάντα (30) ημερών από την άφιξή τους στην εκμετάλλευση προορισμού με ένα ενώτιο τύπου 2 ή διάστιξη (τατουάζ) με τον κωδικό αριθμό της εκμετάλλευσης. Η αρχική σήμανση της τρίτης χώρας διατηρείται.
 - β) για αναπαραγωγή σημαίνονται με δύο ενώτια τύπου 1, εντός 30 ημερών από την άφιξή τους στην εκμετάλλευση προορισμού. Η αρχική σήμανση της τρίτης χώρας διατηρείται και καταχωρείται στο μητρώο εκμετάλλευσης μαζί με τον ελληνικό αριθμό σήμανσης.
 - γ) για σφαγή οδηγούνται απευθείας στο σφαγείο προορισμού και σφάζονται εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την άφιξή τους στο σφαγείο, διατηρώντας την αρχική σήμανση της τρίτης χώρας.
 - Τα χοιροειδή που αποστέλλονται στην Ελλάδα από άλλα κράτη μέλη και προορίζονται για πάχυνση, αναπαραγωγή ή σφαγή, διατηρούν την αρχική τους σήμανση.
 - Οι εκμεταλλεύσεις αγριόχοιρων εξαιρούνται από την υποχρέωση σήμανσης.
 - Κάθε κάτοχος, εξαιρουμένων των μεταφορέων, υποχρεούται να υποβάλει αίτηση στην κτηνιατρική υπηρεσία της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, στην περιοχή της οποίας ευρίσκεται

η εκμετάλλευση, για έγκριση της ποσότητας και των κωδικών αριθμών των ενωτίων τύπου 1 και τύπου 2 που είναι απαραίτητα, ώστε να υπάρχει στην εκμετάλλευση επαρκές απόθεμα για ένα έτος.

- Ο κάτοχος υποχρεούται να προμηθεύεται και να τοποθετεί στα χοιροειδή αποκλειστικά ενώτια εγκεκριμένα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων σύμφωνα με την αριθ.243780/17.2.2005 Κ.Υ.Α. (Β 256).
- Σε περίπτωση απώλειας των ενωτίων, η αντικατάστασή τους γίνεται με ενώτια που αναγράφουν τις ίδιες πληροφορίες με τα απολεσθέντα.

4. Τήρηση μητρώου εκμετάλλευσης, στο οποίο:

- Κάθε κάτοχος χοιροειδών, εξαιρουμένων των μεταφορέων, υποχρεούται να τηρεί μητρώο εκμετάλλευσης. Το μητρώο μπορεί να τηρείται ηλεκτρονικά ή να έχει μορφή καρτέλας ή (κατά προτίμηση) βιβλίου.
- Η τήρηση του μητρώου γίνεται ως εξής:
 - α) Καταγράφονται όλα τα χοιροειδή αναπαραγωγής με τα ατομικά τους στοιχεία και οι μετακινήσεις τους, στο "Μητρώο χοιροειδών αναπαραγωγής" ως εξής: ο ατομικός κωδικός αριθμός του ζώου, η ημερομηνία και αιτιολογία εισόδου στην εκμετάλλευση (γέννηση, αγορά), η χώρα γέννησης, η χώρα προέλευσης, η σήμανση της τρίτης χώρας, το φύλο, η φυλή, η ημερομηνία και η αιτιολογία εξόδου από την εκμετάλλευση (πώληση, θάνατος, σφαγή), ο αριθμός υγειονομικού πιστοποιητικού, το όνομα του μεταφορέα και ο αριθμός κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου, ο κωδικός αριθμός εκμετάλλευσης προέλευσης και προορισμού και στην περίπτωση σφαγής η ονομασία και ο κωδικός αριθμός του σφαγείου. Εξαιρούνται οι αγριόχοιροι.
 - β) Καταγράφονται το αποτέλεσμα της απογραφής του ζωικού κεφαλαίου της εκμετάλλευσης, (δηλαδή ο συνολικός αριθμός θηλυκών αναπαραγωγής, ο συνολικός αριθμός αρσενικών αναπαραγωγής και ο συνολικός αριθμός παχυνόμενων χοιροειδών) και η ημερομηνία απογραφής στο "Μητρώο εκμετάλλευσης χοιροειδών". Στις εκμεταλλεύσεις αγριόχοιρων καταγράφονται μόνο ο συνολικός αριθμός τους και η ημερομηνία απογραφής.
 - γ) Καταγράφονται οι γεννήσεις, οι θάνατοι και οι μετακινήσεις των ομάδων χοιροειδών πάχυνσης από και προς την εκμετάλλευση στο "Μητρώο εκμετάλλευσης χοιροειδών". Εξαιρούνται οι αγριόχοιροι.
 - δ) Καταγράφεται το απόθεμα των ενωτίων τύπου 1 και τύπου 2.
 - ε) Προαιρετικά καταγράφονται ο αριθμός των χοιριδίων που δεν φέρουν σήμανση, ηλικίας μικρότερης των τριών μηνών, που γεννιούνται και θνήσκουν στην εκμετάλλευση, η ημερομηνία γέννησης και θανάτου και η αιτία θανάτου.
 - στ) Στις εκμεταλλεύσεις αγριόχοιρων καταγράφονται ο αριθμός των μετακινουμένων αγριόχοιρων, ο κωδικός αριθμός της εκμετάλλευσης προέλευσης, ο κωδικός αριθμός της εκμετάλλευσης προορισμού, η ημερομηνία αναχώρησης και η ημερομηνία άφιξης.

5. Δηλώσεις Μεταβολών, στις οποίες:

- Ο κάτοχος, εξαιρουμένων των μεταφορέων, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην κτηνιατρική υπηρεσία, στην περιοχή της οποίας ευρίσκεται η εκμετάλλευση, τις μεταβολές που επέρχονται σε αυτήν, υποβάλλοντας το "Δελτίο γνωστοποίησης μεταβολών χοίρειου πληθυσμού" σύμφωνα με το παράρτημα 6 της υπ'αριθ. 297286/5.8.2005 (ΦΕΚ117,τ.Β') ΚΥΑ, ως εξής:

α) τις γεννήσεις των χοιροειδών αναπαραγωγής εντός 10 ημερών από την ημερομηνία τοποθέτησης των ενωτίων.

β) τις αγορές, πωλήσεις, θανάτους και σφαγές των χοιροειδών αναπαραγωγής εντός 30 ημερών από την ημερομηνία του συμβάντος.

γ) τις μετακινήσεις των χοιροειδών πάχυνσης όσον αφορά στις αγορές, πωλήσεις και σφαγές εντός 30 ημερών από την ημερομηνία του συμβάντος.

- Ο κάτοχος εκμετάλλευσης αγριόχοιρων υποχρεούται να γνωστοποιεί μόνο τις μετακινήσεις των αγριόχοιρων (αγορές, πωλήσεις, σφαγές), υποβάλλοντας εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της μετακίνησης το "Δελτίο γνωστοποίησης μεταβολών χοίρειου πληθυσμού" σύμφωνα με το παράρτημα 6 της υπ' αριθ. 297286/5.8.2005(ΦΕΚ117,τ.Β') ΚΥΑ.
- Ο κάτοχος, εξαιρουμένων των μεταφορέων, υποχρεούται να διενεργεί απογραφή του ζωικού κεφαλαίου στην εκμετάλλευση του τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο και εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους. Περισσότερες απογραφές είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται εντός του έτους, όταν αυτό ζητηθεί από την Γενική Δ/νση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Εντός τριάντα (30) ημερών από την διενέργεια της απογραφής ο κάτοχος υποβάλλει αντίγραφο της σχετικής σελίδας του "Μητρώου εκμετάλλευσης χοιροειδών" στην κτηνιατρική υπηρεσία της περιοχής της οποίας ευρίσκεται η εκμετάλλευση.
- Ο κάτοχος υποχρεούται να γνωστοποιεί κάθε αλλαγή των ατομικών του στοιχείων, των στοιχείων της εκμετάλλευσης, του τύπου της εκτροφής ή την παύση λειτουργίας της εκμετάλλευσης.
- Δικαιολογητικά έγγραφα, όπως υγειονομικά πιστοποιητικά, άδειες διακίνησης, ζυγολόγια και εμπορικά έγγραφα περισυλλογής των νεκρών αυτών ζώων από τις εκάστοτε εγκεκριμένες μονάδες διαχείρισης, και άλλα δικαιολογητικά για κάθε μεταβολή τηρούνται σε ειδικό φάκελο στην εκμετάλλευση και επιδεικνύονται κατά τον έλεγχο των αρμοδίων υπηρεσιών.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η αφαίρεση των αρχικών ενωτίων του χοιροειδούς και η αντικατάστασή τους από ενώτια της νέας εκμετάλλευσης, στην οποία αυτό μετακινήθηκε. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση της δερματοστιξίας. Όταν ένα μέσο αναγνώρισης έχει γίνει δυσανάγνωστο ή έχει απολεσθεί, αντικαθίσταται το ταχύτερο δυνατό από ένα άλλο με τον ίδιο κωδικό αριθμό.

β II. Αναγνώριση και Καταγραφή των Βοοειδών

Σκοπός είναι η εφαρμογή συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων για τη διευκόλυνση της ιχνηλασιμότητας, κάτι που έχει μεγάλη σημασία για τον έλεγχο των λοιμωδών νοσημάτων.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Η σήμανση πρέπει να γίνεται το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την ημερομηνία γέννησης του ζώου, με δύο ενώτια εγκεκριμένα από το ΥΠΑΑΤ.

2. Η κοινοποίηση της γέννησης του ζώου πρέπει να γίνεται εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία τοποθέτησης των ενωτίων, το αργότερο δηλαδή εντός 27 ημερών.
3. Απαιτείται η κοινοποίηση στην κτηνιατρική υπηρεσία της περιοχής της εκμετάλλευσης, όλων των μεταβολών (θάνατος, μετακίνηση από και προς την εκμετάλλευση, σφαγή, διακοπή λειτουργίας της εκμετάλλευσης) που συμβαίνουν στην εκμετάλλευση εντός επτά (7) ημερών από το συμβάν, με τη συμπλήρωση του ειδικού εντύπου γνωστοποίησης μεταβολών.
4. Ορθή ενημέρωση του μητρώου της εκμετάλλευσης για όλες τις μεταβολές που συμβαίνουν σε αυτή και τήρηση αρχείου εγγράφων στα οποία καταγράφονται όλες οι μεταβολές (άδειες διακίνησης, υγειονομικά πιστοποιητικά, ζυγολόγια και εμπορικά έγγραφα περισυλλογής των νεκρών αυτών ζώων από τις εκάστοτε εγκεκριμένες μονάδες διαχείρισης.).
5. Η αντικατάσταση των απολεσθέντων ενωτίων γίνεται με νέα ενώτια που φέρουν τον ίδιο αριθμό αναγνώρισης, μόνο κατόπιν έγκρισης από την τοπική Κτηνιατρική Υπηρεσία.
6. Η μετακίνηση των ζώων πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά από διαβατήρια, και γίνεται ύστερα από την προσκόμιση τους στην τοπική Κτηνιατρική Υπηρεσία.
7. Όλα τα ζώα της εκμετάλλευσης ηλικίας άνω του μήνα πρέπει να φέρουν δύο ενώτια, να έχουν καταγραφεί βάσει του αριθμού του ενωτίου τους στο Χειρόγραφο Μητρώο Εκμετάλλευσης (Χ.Μ.Ε.), να έχουν δηλωθεί με ορθά στοιχεία στο Όλοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (Ο.Π.Σ.Κ.) και να συνοδεύονται από διαβατήριο

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η αφαίρεση ή αντικατάσταση ενωτίων χωρίς την έγκριση της τοπικής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας.

β. ΠΙ. Αναγνώριση και Καταγραφή Αιγοπροβάτων

Σκοπός είναι η εφαρμογή συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων για τη διευκόλυνση της ιχνηλασιμότητας, για τον έλεγχο των λοιμωδών νοσημάτων.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Εγγραφή της εκμετάλλευσης στα μητρώα των αρμοδίων οικείων κτηνιατρικών αρχών της ΚΒΔ, όπου και χορηγείται κωδικός αριθμός εκμετάλλευσης, μετά από τη κατάθεση «Αίτηση-δήλωσης έναρξης λειτουργίας εκμετάλλευσης αιγοπροβάτων» στις οικίες κτηνιατρικές αρχές

2. Γνωστοποίηση άμεσα (το αργότερο εντός 7 ημερών) στην οικεία κτηνιατρική αρχή, τις τυχόν μεταβολές που αφορούν οποιοδήποτε από τα επιμέρους στοιχεία με τα οποία έχει αρχικά καταχωρηθεί η εκμετάλλευση.
3. Κοινοποίηση άμεσα στην οικεία κτηνιατρική αρχή τη διακοπή λειτουργίας της εκμετάλλευσης, εφόσον παύει να διατηρεί ζωικό κεφάλαιο, με την κατάθεση σχετικής βεβαίωσης και τα στοιχεία της οποίας πρέπει να διατηρούνται στη βάση δεδομένων τουλάχιστον τρία (3) έτη μετά τη διακοπή της λειτουργίας τους.
4. Για την σήμανση των αιγοπροβάτων προβλέπεται η χρήση συμβατικών και ηλεκτρικών μέσων.
 - Συμβατικό ενώτιο τύπου 1: φέρει τυπωμένο τον κωδικό αριθμό ατομικής σήμανσης του ζώου, ο οποίος αποτελείται από την συνένωση του κωδικού της χώρας, του κωδικού της ΠΕ, του κωδικού αριθμού της εκμετάλλευσης και του αύξοντα αριθμού του ζώου.
 - Συμβατικό ενώτιο τύπου 2: φέρει τυπωμένη την ημερομηνία τύπωσης του και τον κωδικό αριθμό της εκμετάλλευσης
 - Ηλεκτρονικός ενδοστομαχικός βάλος.
 - Ηλεκτρονικό ενώτιο: φέρει στην επιφάνεια του τυπωμένο τον κωδικό αριθμό ατομικής σήμανσης του ζώου αλλά και πομποδέκτη με ηλεκτρονικά κωδικοποιημένο τον αντίστοιχο αριθμό.
5. Κάθε κάτοχος υποχρεούται να προβαίνει στη σήμανση των ζώων του εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη γέννησή τους και σε κάθε περίπτωση πριν εγκαταλείψουν την εκμετάλλευση τους.
6. Κατά την τοποθέτηση των ενωτίων, λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα ώστε να μην προκαλούνται τραυματισμοί και μολύνσεις στα ζώα.
7. Ο κάθε κάτοχος οφείλει να προμηθεύεται με δική του δαπάνη και να τοποθετεί στα ζώα του μέσα σήμανσης που είναι εγκεκριμένα. Για το λόγο αυτό απευθύνεται στην οικεία κτηνιατρική αρχή και την ενημερώνει για την ποσότητα, το είδος, τον τύπο των μέσων σήμανσης και τις πληροφορίες που αυτά θα φέρουν, ώστε να καταχωρηθούν στην Κτηνιατρική Βάση Δεδομένων (ΚΒΔ).
8. Ο κάτοχος πρέπει να προβλέψει την προμήθεια μέσων σήμανσης, ώστε να υπάρχει παρόν στην εκμετάλλευσή του απόθεμα προς χρήση, το περισσότερο για ένα (1) έτος. Τα μέσα σήμανσης αντικατάστασης δε συμπεριλαμβάνονται στο προαναφερόμενο απόθεμα που δύναται ο κάθε κάτοχος να διαχειρίζεται. Η παραγγελία τους γίνεται πάντα «εκ των υστέρων» και άμεσα μετά τη διαπίστωση της απώλειας των αρχικά τοποθετημένων μέσων σήμανσης.
9. Όλοι οι κάτοχοι αιγοπροβάτων, εκτός εάν πρόκειται για μεταφορείς, υπευθύνους σημείων στάσης και σφαγιοτεχνικών εγκαταστάσεων, οφείλουν να διατηρούν επίκαιρες τις πληροφορίες για τα ζώα που διήλθαν ή είναι παρόντα στις εκμεταλλεύσεις τους, τηρώντας ενημερωμένο «Μητρώο εκμετάλλευσης αιγοπροβάτων».
10. Ο κάθε κάτοχος οφείλει να προβεί στην απογραφή των ζώων της εκμετάλλευσης του οπωσδήποτε μία φορά το χρόνο, στο διάστημα των μηνών Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου κάθε έτους. Μετά από κάθε

απογραφή, ο κάτοχος οφείλει να ενημερώσει τα σχετικά πεδία του «Μητρώου της εκμετάλλευσης» και να διαβιβάσει τα στοιχεία της απογραφής στην οικεία κτηνιατρική αρχή.

11. Μαζί με το μητρώο πρέπει να φυλάσσονται και να υποδεικνύονται, όταν αυτό ζητηθεί, όλα τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα που υποστηρίζουν και τεκμηριώνουν τις καταχωρήσεις στο μητρώο. Τέτοια έγγραφα είναι:
 - δηλώσεις-αιτήσεις για έγκριση αγοράς μέσω σήμανσης
 - έγγραφα κυκλοφορίας και δελτίων γνωστοποίησης μεταβολών ζωικού κεφαλαίου εκμετάλλευσης αιγοπροβάτων
 - παραστατικά αγοράς-πώλησης-σφαγής των ζώων της εκμετάλλευσης
 - δηλώσεις προς τις αρμόδιες αρχές αγνοουμένων ζώων ή ζώων που έχουν κλαπεί.Όλα τα παραπάνω πρέπει να φυλάσσονται για περίοδο τριών ετών.
12. Τα αιγοπρόβατα που μετακινούνται για οποιοδήποτε σκοπό στο εσωτερικό της χώρας ή/και οποτεδήποτε αλλάζει η εγκατάσταση διαμονής τους και πάντα υπό την έννοια κίνησης μεταξύ χωριστών κωδικών αριθμών εκμετάλλευσης, καθώς και τα εποχικά μετακινούμενα ζώα, συνοδεύονται από το «Έγγραφο κυκλοφορίας-υγειονομικό πιστοποιητικό».

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η μεταφορά ενωτίου από ένα ζώο ή πτώμα ζώου σε άλλο ζώο.
2. Η χρησιμοποίηση ενωτίου για σήμανση ζώου, το οποίο ήδη έχει χρησιμοποιηθεί για σήμανση άλλου ζώου.
3. Η παραποίηση του μέσου αναγνώρισης(π.χ. ενώτιο).
4. Η τοποθέτηση καινούριου μέσου αναγνώρισης άλλου από αυτά που χρεώθηκαν από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στον κτηνοτρόφο ή χωρίς την άδεια έγκρισής τους.

γ. Ασθένειες των Ζώων

Σκοπός είναι να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος μετάδοσης και να αυξηθεί το επίπεδο προστασίας από ορισμένες Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες στον άνθρωπο και στα ζώα. Οι Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες (ΜΣΕ), όπως η Σπογγώδης Εγκεφαλοπάθεια των Βοοειδών (νόσος των τρελών αγελάδων) και η τρομώδης νόσος των αιγοπροβάτων, είναι γνωστές ασθένειες των ζώων.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Ο παραγωγός οφείλει να τηρεί τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 και το Παράρτημα IV του Καν. (ΕΚ) 999/2001, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά. Για τις προβλεπόμενες από το ανωτέρω Παράρτημα παρεκκλίσεις, ο γεωργός λαμβάνει ειδική έγκριση από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές. Συγκεκριμένα οι μονάδες παρασκευής ζωοτροφών και οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις προκειμένου να δύνανται να χρησιμοποιήσουν ιχθυάλευρα, προϊόντα υδρόλυσης πρωτεϊνών που προέρχονται από μη μηρυκαστικά και από προβιές και δέρματα μηρυκαστικών,

όξινο φωσφορικό ασβέστιο και φωσφορικό ασβέστιο ζωικής προέλευσης, προϊόντα αίματος και αιματάλευρα προέλευσης μη μηρυκαστικών, υποχρεούνται να έχουν έγκριση από την Αρμόδια Αρχή.

2. Ο κτηνοτρόφος πρέπει να ενημερώνει αμέσως τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές για οποιαδήποτε περίπτωση ζώου υπάρχει υπόνοια ότι έχει προσβληθεί από Μεταδοτική Σπογγώδη Εγκεφαλοπάθεια (Μ.Σ.Ε.). Πρέπει να απομονώνει το ύποπτο ζώο από τα υπόλοιπα ζώα της εκτροφής και να τα περιορίζει, ώστε να μην έρχονται σε επαφή με ζώα άλλων εκτροφών, μέχρις ότου είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων.
3. Σε περίπτωση επιβεβαίωσης ΜΣΕ στη μονάδα, η εκμετάλλευση τίθεται υπό περιορισμό, και ο κτηνοτρόφος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόζει τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλουν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες με στόχο τον έλεγχο ή την εξάλειψη της νόσου.
4. Ο κτηνοτρόφος οφείλει να παρέχει κάθε πληροφορία προς την αρμόδια Αρχή ώστε να διευκολύνει την έρευνα για εντοπισμό των ζώων που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο προσβολής από ΜΣΕ.
5. Η εξαγωγή βοοειδών και αιγοπροβάτων, του σπέρματος, των ωαρίων και των εμβρύων τους πρέπει να συνοδεύεται από τα κατάλληλα υγειονομικά πιστοποιητικά, όπως προβλέπεται από την Κοινοτική Νομοθεσία.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Απαγορεύεται η χρήση ζωικών πρωτεϊνών στη διατροφή των μηρυκαστικών. Ο κτηνοτρόφος πρέπει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αποκλείεται και το παραμικρό ενδεχόμενο εισαγωγής ζωικών πρωτεϊνών στη διατροφική αλυσίδα.
2. Απαγορεύεται η μετακίνηση ζώου που παρουσιάζει συμπτώματα ύποπτα για την ασθένεια από τη μονάδα.
3. Απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά ζώων, σπέρματος, εμβρύων, ωαρίων και απογόνων πρώτης γενιάς ζώων, για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ή έχει επιβεβαιωθεί ότι έχουν προσβληθεί από Μ.Σ.Ε. Σε κάθε περίπτωση αγοράς ή πώλησης ζώων, αυτά πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα υγειονομικά πιστοποιητικά που προβλέπονται από την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία, αντίγραφα των οποίων ο γεωργός υποχρεούται να τηρεί σε αρχείο για τρία χρόνια μετά την απομάκρυνση του ζώου από την εκτροφή.

δ. Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα

Σκοπός είναι ο καθορισμός των ελάχιστων υποχρεώσεων που έχουν οι λήπτες των άμεσων ενισχύσεων σε σχέση με τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων όπως αυτές πηγάζουν από την κοινοτική νομοθεσία.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Η εφαρμογή των οδηγιών της σήμανσης κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος.
2. Οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων υποχρεούνται να κατέχουν πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων στα θέματα του Παραρτήματος Β του ν. 4036/2012 (Α'8), ώστε να μπορούν να προμηθεύονται νόμιμα φυτοπροστατευτικά προϊόντα εγκεκριμένα για επαγγελματική χρήση ή να είναι κάτοχοι πτυχίου Γεωπόνου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) ή πτυχίου Τμήματος Φυτικής Παραγωγής ή Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας ή Τμήματος Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας της Σχολής Γεωπονίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) ή ισότιμου πτυχίου ή διπλώματος αντίστοιχων ειδικοτήτων σχολών κράτους μέλους της ΕΕ ή χωρών εκτός ΕΕ, το οποίο επέχει θέση πιστοποιητικού γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων αορίστου ισχύος.
3. τήρηση των όρων άδειας για διάθεση στην αγορά και χρήση των φυτοπροστατευτικών, που θεσπίζονται σύμφωνα με το Ν. 4036/2012 και τις εφαρμοστικές του διατάξεις και καθορίζονται στη σήμανση. Τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στο Ν. 4036/2012 και τις εφαρμοστικές του διατάξεις σχετικά με την επιθεώρηση του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων
4. την εφαρμογή των αρχών της ορθής πρακτικής φυτοπροστασίας, πρακτική κατά την οποία η επέμβαση με φυτοπροστατευτικά προϊόντα εφαρμόζεται σε συγκεκριμένα φυτά ή φυτικά προϊόντα, σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης χρήσης, επιλέγεται, υπολογίζεται η δοσολογία και διευθετείται ο χρόνος επέμβασης με τρόπο τέτοιο ώστε να εξασφαλίζεται αποδεκτή αποτελεσματικότητα με την ελάχιστη αναγκαία ποσότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και τις δυνατότητες για καλλιεργητικό και βιολογικό έλεγχο.
5. Τήρηση των όρων πρακτικών φυτοπροστασίας όπως αυτές αναρτώνται ανά περιοχή και καλλιέργεια στην ιστοσελίδα του ΥπΑΑΤ, στους ακόλουθους συνδέσμους: Αγρότης Επιχειρηματίας-Γεωργία - Φυτοπροστασία - Ολοκληρωμένη Φυτοπροστασία <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostasiamenu/oloklrfytoprostasia-menu> και Αγρότης-Επιχειρηματίας-Γεωργικές Προειδοποιήσεις (<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/agricultural-warnings>).
6. Η ασφαλής αποθήκευση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων
7. Χρήση προστατευτικών μέσων (μάσκα, φόρμα, γάντια, μπότες) κατά την εφαρμογή τους.
8. Η ύπαρξη τεχνικού ελέγχου του εξοπλισμού εφαρμογής φυτοπροστατευτικών, σύμφωνα με την Υ.Α. Ε8/1831/39763/7.4.2015, (Φ.Ε.Κ. 671, Β'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Η χρήση μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

III. Καλή Μεταχείριση των Ζώων

α) Στοιχειώδεις Κανόνες για την Προστασία των Μόσχων

Σκοπός είναι η εφαρμογή από τους κτηνοτρόφους των μέτρων για την εξασφάλιση της καλής διαβίωσης των ζώων, της εξασφάλισης ώστε τα ζώα να μην υφίστανται κανένα περιττό πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό και η εξασφάλιση συνθηκών εκτροφής που να ικανοποιούν τις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες (ανάγκες συμπεριφοράς) των ζώων.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Όλες οι νεόδμητες ή ανοικοδομηθείσες εκμεταλλεύσεις και όλες οι εκμεταλλεύσεις που τίθενται σε λειτουργία για πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ. 179/1998 (Α133) , πρέπει να πληρούν τουλάχιστον τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - όταν οι μόσχοι σταβλίζονται ομαδικά, πρέπει να διαθέτουν ελεύθερο χώρο αρκετό ώστε να μπορούν να στρέφονται και να κατακλίνονται άνετα, εμβαδού τουλάχιστον 1,5m² ανά μόσχο ζώντος βάρους 150 kg,
 - όταν τα βοοειδή σταβλίζονται σε ατομικά διαμερίσματα ή είναι δεμένα σε χωρίσματα, τα διαμερίσματα ή τα χωρίσματα πρέπει να έχουν διάτρητα τοιχώματα και το πλάτος τους δεν πρέπει να είναι κατώτερο είτε από 90 cm ± 10, είτε από 0,80 φορές το ύψος του σημείου προσδέσεως.
 - Τα παραπάνω δεν εφαρμόζονται στις εκμεταλλεύσεις με λιγότερους από έξι μόσχους.
2. α) Κανένας μόσχος δεν περιορίζεται σε ατομικό κλωβό μετά από την ηλικία των οκτώ εβδομάδων, εκτός εάν ένας κτηνίατρος πιστοποιεί ότι, λόγω της υγείας ή της συμπεριφοράς του, απαιτείται να απομονωθεί με στόχο την παροχή θεραπευτικής αγωγής. Το εύρος των ατομικών κλωβών πρέπει να ισούται τουλάχιστον προς το ύψος του μόσχου στο ακρώμιο, μετρούμενο σε όρθια θέση, το δε μήκος πρέπει να ισούται τουλάχιστον προς το μήκος του σώματος του μόσχου, μετρούμενου από την άκρη του ρύγχους έως το εξωτερικό φύμα της απόφυσης του ισχιακού οστού πολλαπλασιαζόμενο επί 1.1. Κάθε ατομικός κλωβός για τους μόσχους (εκτός των κλωβών στους οποίους απομονώνονται οι ασθενείς μόσχοι) δεν πρέπει να διαθέτει συμπαγείς τοίχους, αλλά διάτρητα τοιχώματα που να επιτρέπουν στους μόσχους να βλέπουν και να ακουμπούν τους άλλους μόσχους
 - β) Για τους μόσχους που εκτρέφονται ομαδικά, ο ελεύθερος χώρος που διατίθεται για κάθε μόσχο πρέπει να ισούται με 1,5 m² τουλάχιστον για κάθε μόσχο ζώντος βάρους μικρότερου των 150 κιλών ή τουλάχιστον 1,7 m² για κάθε μόσχο ζώντος βάρους ίσου ή μεγαλύτερου των 150 αλλά μικρότερου των 220 κιλών και τουλάχιστον 1,8 m² για κάθε μόσχο ζώντος βάρους ίσου ή μεγαλύτερου των 220 κιλών.Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται:
 - στις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν λιγότερους από έξι μόσχους,
 - στους μόσχους που παραμένουν με την μητέρα τους προς θηλασμό.Από τις 31 Δεκεμβρίου 2006, τα προαναφερθέντα εφαρμόζονται σε όλες τις εκμεταλλεύσεις.
3. Οι συνθήκες εκτροφής των μόσχων πρέπει να είναι σύμφωνες με τα παρακάτω.

α) Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των χώρων σταυλισμού, και ιδίως των διαμερισμάτων και του εξοπλισμού, με τα οποία ενδέχεται να έλθουν σε επαφή οι μόσχοι, δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τους μόσχους και πρέπει να είναι δυνατόν να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται καλά.

β) Έως ότου θεσπιστούν σχετικοί κοινοτικοί κανόνες, ο ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα ηλεκτρικά κυκλώματα πρέπει να είναι εγκατεστημένα σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία ώστε να αποφεύγονται οι ηλεκτρικές εκκενώσεις.

γ) Η μόνωση, η θέρμανση και ο εξαερισμός του κτηρίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία του αέρα, η στάθμη κονιορτού, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων παραμένουν εντός ορίων που δεν βλάπτουν τους μόσχους.

δ) Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και την καλή διαβίωση των μόσχων, πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Κάθε διαπιστωνόμενο ελάττωμα πρέπει να διορθώνεται αμέσως ή, εάν κάτι τέτοιο είναι αδύνατο, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προστατεύονται η υγεία και η καλή διαβίωση των μόσχων μέχρι να επισκευασθεί η βλάβη, ιδίως με τη χρησιμοποίηση εναλλακτικών μεθόδων διατροφής και με τη διατήρηση ικανοποιητικού περιβάλλοντος. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται σύστημα τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να προβλέπεται κατάλληλο σύστημα αντικατάστασης για να εξασφαλίζεται επαρκής ανανέωση του αέρα ώστε να διατηρούνται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των μόσχων. Σε περίπτωση βλάβης του συστήματος, πρέπει να υπάρχει σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί τον εκτροφέα για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.

ε) Οι μόσχοι δεν πρέπει να είναι διαρκώς στο σκοτάδι, πρέπει να προβλέπεται, ανάλογα με τις διάφορες κλιματικές συνθήκες των κρατών μελών, κατάλληλος φυσικός ή τεχνητός φωτισμός ο οποίος, στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να ισοδυναμεί τουλάχιστον προς τη διάρκεια φυσικού φωτισμού η οποία είναι διαθέσιμη φυσιολογικά μεταξύ 9.00 και 17.00. Επιπλέον, πρέπει να υπάρχει κατάλληλος (σταθερός ή κινητός) φωτισμός, επαρκούς εντάσεως, που να επιτρέπει την επιθεώρηση των μόσχων ανά πάσα στιγμή.

στ) Όλοι οι ενσταυλισμένοι μόσχοι πρέπει να επιθεωρούνται από τον κάτοχο ή τον υπεύθυνο για τα ζώα τουλάχιστον δύο φορές ημερησίως και οι μόσχοι που εκτρέφονται σε εξωτερικούς χώρους πρέπει να επιθεωρούνται τουλάχιστον μία φορά ημερησίως. Οι ασθενείς ή τραυματισμένοι μόσχοι πρέπει να υποβάλλονται σε κατάλληλη αγωγή δίχως καθυστέρηση και πρέπει να λαμβάνεται κτηνιατρική συμβουλή το συντομότερο δυνατόν για κάθε μόσχο που δεν αντιδρά θετικά στη θεραπεία του κτηνοτρόφου. Ενδεχομένως, οι ασθενείς ή τραυματισμένοι μόσχοι πρέπει να απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με ξηρή, άνετη στρωμνή.

ζ) Οι χώροι σταυλισμού των μόσχων πρέπει να κατασκευάζονται έτσι ώστε κάθε μόσχος να μπορεί να ξαπλώνει, να αναπαύεται, να σηκώνεται και να καθαρίζεται χωρίς δυσκολία.

η) Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται σύστημα πρόσδεσης, δεν πρέπει να προκαλεί τραυματισμούς στους μόσχους και πρέπει να επιθεωρείται τακτικά και να προσαρμόζεται καταλλήλως για τη διασφάλιση μιας άνετης εφαρμογής. Κάθε σύστημα πρόσδεσης θα πρέπει να σχεδιάζεται έτσι ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος στραγγαλισμού ή τραυματισμού και να επιτρέπει στο μόσχο να κινείται.

θ) Οι χώροι, οι κλωβοί, ο εξοπλισμός και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τους μόσχους πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται κατάλληλα ώστε να προλαμβάνεται η αλληλομόλυνση και η εμφάνιση οργανισμών που είναι φορείς ασθενειών. Τα κόπρανα, τα ούρα

και τα υπολείμματα τροφής θα πρέπει να απομακρύνονται όσο το δυνατό συχνότερα για να περιορίζεται η δυσσομία και να αποφεύγεται η συγκέντρωση μυγών ή τρωκτικών.

ι) Το δάπεδο πρέπει να είναι κατάλληλο για το μέγεθος και το βάρος των ζώων και να αποτελείται από ανθεκτική, επίπεδη και σταθερή επιφάνεια. Ο χώρος στον οποίο ξαπλώνουν τα ζώα πρέπει να είναι άνετος, καθαρός και κατάλληλα αποστραγγιζόμενος και να μην βλάπτει τους μόσχους. Για όλους τους μόσχους, ηλικίας κάτω των δύο εβδομάδων, πρέπει να προβλέπεται στρωμένη.

κ) λαμβάνουν κατάλληλο σιτηρέσιο προσαρμοσμένο στην ηλικία τους, το βάρος και την συμπεριφορά καθώς και τις φυσιολογικές τους ανάγκες, έτσι ώστε να ευνοείται η καλή υγεία και η καλή διαβίωση. Για το σκοπό αυτό, η τροφή τους πρέπει να περιλαμβάνει ικανοποιητική ποσότητα σιδήρου ώστε το επίπεδο της αιμοσφαιρίνης να φθάνει τουλάχιστον στα 4,5 mmol/l, ενώ από την ηλικία των δύο εβδομάδων πρέπει να παρέχεται σε κάθε μόσχο ένα ελάχιστο ημερήσιο σιτηρέσιο ινώδους ζωοτροφής, με την ποσότητα αυξανόμενη από 50 σε 250 g ημερησίως για μόσχους ηλικίας από 8 έως 20 εβδομάδες.

λ) παρέχεται τροφή τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Σε περίπτωση που οι μόσχοι βρίσκονται σε ομαδικούς στάβλους και δεν τρέφονται ελεύθερα (ad libitum) ή με αυτόματο σύστημα τροφής, όλοι οι μόσχοι της ομάδας πρέπει να λαμβάνουν τροφή την ίδια ώρα.

μ) Όλοι οι μόσχοι ηλικίας άνω των δύο εβδομάδων πρέπει να μπορούν να έχουν καθημερινώς επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες τους σε υγρό πίνοντας άλλα υγρά. Εντούτοις, όταν ο καιρός είναι ζεστός ή οι μόσχοι είναι άρρωστοι, υπάρχει συνέχεια καθαρό πόσιμο νερό.

ν) Η εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την παροχή τροφής και νερού πρέπει να σχεδιάζεται, να κατασκευάζεται, να τοποθετείται και να συντηρείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος μόλυνσης της τροφής ή του νερού των μόσχων.

ξ) Όλοι οι μόσχοι λαμβάνουν πρωτόγαλα το συντομότερο δυνατόν μετά τη γέννηση και οπωσδήποτε εντός των πρώτων έξι ωρών της ζωής.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Οι μόσχοι δεν πρέπει να είναι δεμένοι, με εξαίρεση τους μόσχους που σταβλίζονται ομαδικά οι οποίοι είναι δυνατόν να είναι δεμένοι για περιόδους που δεν υπερβαίνουν τη μία ώρα κατά τον χρόνο ταΐσματος με γάλα ή υποκατάστατο γάλακτος.
2. Το δάπεδο δεν πρέπει να είναι ολισθηρό ή ανώμαλο, ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των μόσχων, και να είναι κατασκευασμένο έτσι ώστε να μην προκαλεί τραυματισμό ούτε ταλαιπωρία στους μόσχους που στέκονται ή ξαπλώνουν σ' αυτό.
3. Οι μόσχοι δεν πρέπει να φέρουν φίμωτρο.

β) Στοιχειώδεις Κανόνες για την Προστασία των Χοίρων

Σκοπός είναι η εφαρμογή από τους κτηνοτρόφους των μέτρων για την εξασφάλιση της καλής διαβίωσης των ζώων, της εξασφάλισης ώστε τα ζώα να μην υφίστανται κανένα περιττό πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό και η εξασφάλιση συνθηκών εκτροφής που να ικανοποιούν τις φυσιολογικές και τις ανάγκες συμπεριφοράς των ζώων.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Όλες οι εγκαταστάσεις εκτροφής χοίρων πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις των άρθρων 3 και 4 του Π.Δ. 215/2003 (Α181):
 - α) ο ελεύθερος χώρος δαπέδου που διαθέτει κάθε απογαλακτισμένος χοίρος ή χοίρος αναπαραγωγής που σταβλίζεται ομαδικά, εξαιρουμένων των μικρών θηλυκών χοίρων μετά την οχεία και των χοιρομητέρων πρέπει τουλάχιστον να είναι:
 - Μέχρι 10Kgr ζων βάρος 0,15 m²
 - Μεταξύ 10 και 20Kgr 0,20 m²
 - Μεταξύ 20 και 30Kgr 0,30 m²
 - Μεταξύ 30 και 50Kgr 0,40 m²
 - Μεταξύ 50 και 85Kgr 0,55 m²
 - Μεταξύ 85 και 110Kgr 0,65 m²
 - Άνω των 110Kgr 1,00 m²
 - β) Ο συνολικός ελεύθερος χώρος δαπέδου που διαθέτει κάθε μικρός θηλυκός χοίρος μετά την οχεία, σε περίπτωση ομαδικού σταβλισμού πρέπει να είναι τουλάχιστον 1,64 m² και κάθε χοιρομητέρα σε περίπτωση ομαδικού σταβλισμού πρέπει να είναι τουλάχιστον 2,25 m². Όταν τα ζώα αυτά σταβλίζονται σε ομάδες μικρότερες των 6, ο ελεύθερος χώρος δαπέδου πρέπει να αυξάνεται κατά 10%. Όταν σταβλίζονται σε ομάδες 40 ή περισσότερων ζώων, ο ελεύθερος χώρος δαπέδου μπορεί να μειώνεται κατά 10%.
2. Οι επιφάνειες δαπέδου πρέπει να πληρούν τις εξής απαιτήσεις:
 - α) για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και κυοφορούσες χοιρομητέρες: ένα μέρος του χώρου που απαιτείται στην παρ. ΙΙΙ.β.2.β του παρόντος, ίσο τουλάχιστον με 0,95 m² ανά μικρό θηλυκό χοίρο και τουλάχιστον με 1,3 m² ανά χοιρομητέρα, θα πρέπει να είναι συνεχές συμπαγές δάπεδο του οποίου το πολύ το 15% πρέπει να προορίζεται για τα ανοίγματα αποχέτευσης.
 - β) όταν χρησιμοποιούνται δοκιδωτά από σκυρόδεμα δάπεδα για χοίρους που σταβλίζονται ομαδικά:
 - i) το μέγιστο πλάτος των διακένων του δαπέδου πρέπει να είναι:
 - 11 mm για χοιρίδια
 - 14 mm για απογαλακτισμένους χοίρους
 - 18 mm για χοίρους αναπαραγωγής
 - 20 mm για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και για τις χοιρομητέρες
 - ii) το ελάχιστο πλάτος δοκίδας πρέπει να είναι:
 - 50 mm για χοιρίδια και απογαλακτισμένους χοίρους
 - 80 mm για χοίρους αναπαραγωγής, για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και χοιρομητέρες.
3. α) Οι χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι σταβλίζονται ομαδικά για την περίοδο που αρχίζει 4 εβδομάδες μετά την οχεία και λήγει 1 εβδομάδα πριν την αναμενόμενη ημερομηνία τοκετού. Ο στάβλος στον οποίο εκτρέφεται η ομάδα πρέπει να έχει πλευρές μήκους μεγαλύτερου από 2,8 m. Όταν λιγότερα από 6 ζώα σταβλίζονται ομαδικά, ο στάβλος στον οποίο εκτρέφεται η ομάδα πρέπει να έχει πλευρές μήκους μεγαλύτερου από 2,4 m.

β) Κατά παρέκκλιση της ανωτέρω περιπτώσεως α) της παρούσας παραγράφου, οι χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι που εκτρέφονται σε εκμεταλλεύσεις μικρότερες των 10 χοιρομητέρων, μπορούν να παραμένουν σε ατομικές θέσεις κατά την περίοδο που προβλέπεται στην περίπτωση α) της παρούσας παραγράφου, εφόσον μπορούν να στρέφουν το σώμα τους με ευχέρεια.

4. Οι χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι που σταβλίζονται σε ομάδες πρέπει να σιτίζονται με σύστημα που να εξασφαλίζει ότι κάθε ζώο μπορεί να έχει αρκετή τροφή, ακόμη και αν είναι παρόντα και άλλα ζώα που διεκδικούν τροφή.
5. Προκειμένου να μετριασθεί η πείνα και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη μασήματος, πρέπει να χορηγείται σε όλες τις κυοφορούσες χοιρομητέρες ξηράς περιόδου και τους μικρούς θηλυκούς χοίρους, επαρκής ποσότητα ογκώδους τροφής ή τροφής πλούσιας σε ίνες καθώς και τροφή υψηλής θερμιδικής αξίας.
6. Οι χοίροι που σταβλίζονται ομαδικά, που είναι ιδιαίτερα επιθετικοί, έχουν υποστεί επίθεση από άλλους χοίρους ή είναι άρρωστοι ή τραυματισμένοι, μπορούν να τοποθετηθούν προσωρινά σε ατομικούς χώρους. Σε αυτή την περίπτωση ο χρησιμοποιούμενος ατομικός χώρος πρέπει να επιτρέπει στο ζώο να στρέφει το σώμα του με ευχέρεια, εφόσον αυτό δεν αντιβαίνει τις ειδικές συστάσεις του κτηνιάτρου.
7. Από 1.1.2003 οι διατάξεις που προβλέπονται στις παραγράφους, 2 περίπτωση β), 3, 4 και 7 του Π.β. ισχύουν για όλες τις νεόδμητες ή ανακαινισμένες ή πρωτοχρησιμοποιούμενες μετά την εν λόγω ημερομηνία εκμεταλλεύσεις. Από 1.1.2013 οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται σε όλες τις εκμεταλλεύσεις.
Οι διατάξεις που προβλέπονται στην παράγραφο 4 περίπτωση α) του παρόντος δεν εφαρμόζονται σε εκμεταλλεύσεις με λιγότερες από δέκα χοιρομητέρες.
8. Στο τμήμα του κτιρίου όπου σταυλίζονται οι χοίροι πρέπει να αποφεύγονται οι συνεχείς θόρυβοι που φθάνουν τα 85 dBA, καθώς και κάθε διαρκής ή αιφνίδιος θόρυβος.
9. Οι χοίροι πρέπει να είναι εκτεθειμένοι σε φως έντασης τουλάχιστον 40 lux επί οκτώ ώρες την ημέρα τουλάχιστον.
10. Οι εγκαταστάσεις σταυλισμού για χοίρους πρέπει να είναι κατασκευασμένες κατά τρόπο που να επιτρέπουν στα ζώα:
 - α) να έχουν πρόσβαση σε ένα χώρο ανάπαυσης άνετο από φυσική και θερμική άποψη καθώς και κατάλληλα αποστραγγιζόμενο και καθαρό, ο οποίος επιτρέπει την κατάκλιση όλων των ζώων συγχρόνως.
 - β) να αναπαύονται και να σηκώνονται χωρίς δυσκολία.
 - γ) να βλέπουν άλλους χοίρους ωστόσο, κατά την εβδομάδα πριν από τον αναμενόμενο χρόνο τοκετού και στη διάρκεια του τελευταίου, οι χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι μπορεί να μην έρχονται σε οπτική επαφή με άλλα ζώα του ίδιου είδους.
11. Οι χοίροι πρέπει να έχουν συνεχή πρόσβαση σε επαρκή ποσότητα υλικών, έτσι ώστε να μπορούν να τα ψάχνουν και να τα χειρίζονται, υλικά όπως η στρωμνή, τα άχυρα, το ξύλο, το πριονίδι, το κοπρόχωμα μανιταριών, η τύρφη ή μείγμα αυτών, τα οποία δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των ζώων.
12. Τα δάπεδα πρέπει να είναι λεία, όχι όμως ολισθηρά, έτσι ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των χοίρων και να είναι σχεδιασμένα, κατασκευασμένα και διατηρημένα έτσι ώστε να μην προκαλούν τραυματισμούς ούτε ταλαιπωρίες στους χοίρους. Πρέπει να είναι κατάλληλα για το

μέγεθος και το βάρος των χοίρων και να αποτελούνται από ανθεκτική, επίπεδη και σταθερή επιφάνεια.

13. Σε όλους τους χοίρους πρέπει να παρέχεται τροφή τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Σε περίπτωση που οι χοίροι τρέφονται ομαδικά και όχι ελεύθερα (ad libitum) ή με αυτόματο σύστημα τροφής των ζώων μεμονωμένα, όλοι οι χοίροι της ομάδας πρέπει να λαμβάνουν τροφή την ίδια ώρα.
14. Όλοι οι χοίροι ηλικίας άνω των δύο εβδομάδων πρέπει να μπορούν να έχουν διαρκώς πρόσβαση σε επαρκή ποσότητα πόσιμου νερού.
15. Η αποκοπή της ουράς ή η μείωση των κυνοδόντων οδόντων δεν πραγματοποιείται σε συστηματική βάση, αλλά διενεργείται μόνον εφόσον υπάρχουν αποδείξεις ότι υπέστησαν κακώσεις οι μαστοί των χοιρομητέρων ή τα αυτιά ή οι ουρές άλλων χοίρων. Πριν από την εκτέλεση αυτών των διαδικασιών, πρέπει να λαμβάνονται άλλα μέτρα για την πρόληψη του δαγκώματος της ουράς και άλλων ελαττωμάτων, λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον και την πυκνότητα του πληθυσμού. Για το λόγο αυτό, πρέπει να τροποποιούνται οι περιβαλλοντικές συνθήκες ή τα συστήματα διαχείρισης εφόσον δεν είναι κατάλληλα. Οποιαδήποτε από τις ανωτέρω περιγραφόμενες διαδικασίες διενεργούνται μόνο από κτηνίατρο ή καταλλήλως καταρτισμένο άτομο με πείρα στην εκτέλεση των εφαρμοζόμενων πρακτικών, με τα κατάλληλα μέσα και με καλές συνθήκες υγιεινής. Εφόσον ο ευνουχισμός ή η αποκοπή της ουράς πραγματοποιούνται μετά από την έβδομη ημέρα από τη γέννηση, πρέπει να διενεργείται μόνο από κτηνίατρο, χρησιμοποιώντας αναισθητικό, καθώς και παρατεταμένη χορήγηση παυσίπων.
16. Ειδικές απαιτήσεις για τις διάφορες κατηγορίες χοίρων:

A. Κάπροι

Τα κελιά για τους κάπρους πρέπει να έχουν τέτοια θέση και να κατασκευάζονται με τρόπο που να επιτρέπει στους κάπρους να γυρίζουν, να ακούνε, να οσμίζονται και να βλέπουν άλλους χοίρους. Η ελεύθερη επιφάνεια του δαπέδου που πρέπει να είναι διαθέσιμη για ένα ενήλικα χοίρο πρέπει να είναι τουλάχιστον 6 m². Εφόσον τα κελιά χρησιμοποιούνται επίσης για την φυσική οχεία, η επιφάνεια του δαπέδου που πρέπει να είναι διαθέσιμη για ένα ενήλικα χοίρο πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 m² και το κελί πρέπει να είναι ελεύθερο από κάθε εμπόδιο. Από την 1^η Ιανουαρίου 2005 και μετά, θα εφαρμόζεται σε όλες τις χοιροτροφικές μονάδες.

B. Χοιρομητέρες και μικροί θηλυκοί Χοίροι

- Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση της επιθετικής συμπεριφοράς στις ομάδες.
- Οι κυοφορούσες χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε θεραπεία κατά των εξωτερικών και εσωτερικών παρασίτων. Εάν τα ζώα αυτά τοποθετούνται στα κελιά τοκετού πρέπει προηγουμένως να καθαρίζονται πλήρως.
- Κατά την εβδομάδα πριν από τον αναμενόμενο χρόνο τοκετού, στις χοιρομητέρες και στους μικρούς θηλυκούς χοίρους πρέπει να παρέχεται σε επαρκή ποσότητα το κατάλληλο υλικό για την κατασκευή φωλιάς, εκτός αν αυτό είναι τεχνικά αδύνατο για το σύστημα αποκομιδής κοπριάς που χρησιμοποιείται στη μονάδα.
- Πίσω από τη χοιρομητέρα ή το μικρό θηλυκό χοίρο πρέπει να διατίθεται ελεύθερος χώρος για τη διευκόλυνση του φυσιολογικού ή του υποβοηθημένου τοκετού.
- Τα κελιά τοκετού, όπου οι χοιρομητέρες μπορούν να κινούνται ελεύθερα, πρέπει να φέρουν εξοπλισμό προστασίας των χοιριδίων, π.χ. κιγκλιδώματα.

Γ. Χοιρίδια

- Ένα τμήμα του συνολικού δαπέδου πρέπει να έχει επαρκείς διαστάσεις για να παρέχει τη δυνατότητα στα ζώα να αναπαύονται συγχρόνως, να είναι αρκετά ανθεκτικό ή να καλύπτεται από χαλί, ή να έχει μια στρωμένη από άχυρο ή οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο υλικό.

- Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται ειδικό κελί τοκετού, τα χοιρίδια πρέπει να έχουν επαρκή χώρο ώστε να μπορούν να θηλάζουν χωρίς δυσκολία.
- Κανένα χοιρίδιο δεν πρέπει να απογαλακτίζεται από τη μητέρα του πριν από την ηλικία των 28 ημερών, εκτός ή η υγεία της μητέρας ή των χοιριδίων. Εντούτοις, τα χοιρίδια μπορούν να απογαλακτιστούν μέχρι επτά ημέρες νωρίτερα, εάν μετακινηθούν σε ειδικούς στεγασμένους χώρους οι οποίοι έχουν εκκενωθεί και επιμελώς καθαριστεί και απολυμανθεί πριν από την είσοδο μιας νέας ομάδας, είναι δε διαχωρισμένοι από χώρους διαβίωσης χοιρομητέρων ώστε να ελαχιστοποιηθεί η μετάδοση νόσων στα χοιρίδια.

Δ. Απογαλακτισμένα Χοιρίδια και Χοίροι προς πάχυνση

- Εφόσον οι χοίροι εκτρέφονται ομαδικά, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την πρόληψη συγκρούσεων που υπερβαίνουν τη φυσιολογική συμπεριφορά.
- Οι χοίροι πρέπει να εκτρέφονται σε όσο το δυνατόν περισσότερο ομοιογενείς ομάδες. Αν πρέπει να αναμειχθούν χοίροι που δεν έχουν εξοικειωθεί μεταξύ τους, τούτο θα πρέπει να γίνεται σε όσο δυνατόν νεαρότερη ηλικία και κατά προτίμηση πριν ή μέχρι μία εβδομάδα μετά από τον απογαλακτισμό. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να παρέχονται στους χοίρους επαρκείς δυνατότητες για να διαφεύγουν και να κρύβονται από άλλους χοίρους.
- Σε περίπτωση που παρουσιαστούν συμπτώματα σοβαρών συγκρούσεων, πρέπει να διερευνώνται αμέσως τα αίτια και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, όπως είναι η παροχή επαρκούς στρωμνής στα ζώα, αν είναι δυνατόν, ή άλλα υλικά για διερεύνηση. Τα ζώα που κινδυνεύουν ή εκείνα που επιδεικνύουν ιδιαίτερη επιθετικότητα, πρέπει να απομονώνονται από την ομάδα.
- Η χρήση ηρεμιστικών φαρμάκων για τη διευκόλυνση της ανάμειξης διαφόρων κατηγοριών χοίρων πρέπει να περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνον αφού ζητηθεί η γνώμη κτηνιάτρου.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Η κατασκευή ή η μετατροπή των εγκαταστάσεων στις οποίες προσδέονται οι χοιρομητέρες και οι θηλυκοί χοίροι απαγορεύεται. Από 1.1.2006 απαγορεύεται η χρησιμοποίηση συστημάτων πρόσδεσης για χοιρομητέρες και μικρούς θηλυκούς χοίρους.
2. Όλες οι διαδικασίες που αποτελούν επέμβαση που πραγματοποιείται για σκοπούς άλλους εκτός από θεραπευτικούς ή διαγνωστικούς ή για την αναγνώριση των χοίρων σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία και έχει ως αποτέλεσμα τη βλάβη ή την απώλεια ενός ευαίσθητου μέρους του σώματος ή την αλλοίωση της δομής των οστών απαγορεύεται, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:
 - α) ομοιόμορφη μείωση των κυνοδόντων οδόντων των χοιριδίων με τρόχισμα, ή τομή εντός επτά ημερών από τη γέννησή τους, τα οποία θα πρέπει να αφήνουν μια λεία και ακέραια επιφάνεια. Οι χαυλιόδοντες των κάπρων επιτρέπεται να βραχύνονται εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για την πρόληψη του τραυματισμού άλλων ζώων ή για λόγους ασφάλειας,
 - β) μερική αποκοπή της ουράς,
 - γ) ευνουχισμός αρσενικών χοίρων με άλλα μέσα εκτός της ρήξης των ιστών,
 - δ) τοποθέτηση ρινικών κρίκων επιτρέπεται μόνο στα συστήματα ελεύθερης εκτροφής και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

γ) Στοιχειώδεις Κανόνες για την Προστασία των Υπολοίπων Παραγωγικών Ζώων

Σκοπός είναι η εφαρμογή από τους κτηνοτρόφους των μέτρων για την εξασφάλιση της καλής διαβίωσης των ζώων, της εξασφάλισης ώστε τα ζώα να μην υφίστανται κανένα περιττό πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό και η εξασφάλιση συνθηκών εκτροφής που να ικανοποιούν τις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες (ανάγκες συμπεριφοράς) των ζώων.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 374/2001 (Α251) οι συνθήκες εκτροφής ή κατοχής των ζώων (πλην των ιχθύων, των ερπετών και των αμφιβίων) πρέπει να είναι σύμφωρες με τα παρακάτω:

1. -Η φροντίδα των ζώων ανατίθεται σε επαρκή αριθμό προσώπων με κατάλληλες ικανότητες, γνώσεις και επαγγελματικά προσόντα. Όλα τα ζώα που ζουν περιορισμένα σε συστήματα εκτροφής, όπου η καλή διαβίωση τους εξαρτάται από την συχνή ανθρώπινη προσοχή, επιθεωρούνται τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Τα ζώα που εκτρέφονται ή κατέχονται σε άλλα συστήματα, επιθεωρούνται κατά διαστήματα επαρκή για την αποφυγή κάθε ταλαιπωρίας τους.
2. κατάλληλος φωτισμός (σταθερός ή φορητός) ώστε τα ζώα να είναι δυνατόν να επιθεωρούνται διεξοδικά ανά πάσα στιγμή.
3. -Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχονται, χωρίς καθυστέρηση, οι κατάλληλες φροντίδες και, όταν ένα ζώο δεν αντιδρά στις φροντίδες αυτές, λαμβάνεται το συντομότερο δυνατόν η γνώμη κτηνιάτρου. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλους χώρους σταβλισμού με, κατά περίπτωση, στεγνή αναπαικτική στρωμή.
4. -Ο κύριος ή κάτοχος των ζώων τηρεί μητρώο στο οποίο αναφέρεται κάθε ιατρική αγωγή καθώς και ο αριθμός των θανάτων που διαπιστώνονται σε κάθε επιθεώρηση. Όταν απαιτείται η καταγραφή ισοδύναμων πληροφοριών για άλλους σκοπούς, οι πληροφορίες αυτές εξυπηρετούν και τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Τα μητρώα αυτά διατηρούνται επί τρία τουλάχιστον έτη και τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων ή όποτε ζητηθούν.
5. Η ελευθερία κίνησης που χρειάζεται κάθε ζώο, ανάλογα με το είδος του και σύμφωνα με την κτηθείσα πείρα και τις επιστημονικές γνώσεις, δεν πρέπει να παρεμποδίζεται έτσι ώστε να προκαλείται περιττή ταλαιπωρία ή τραυματισμός. Όταν ένα ζώο είναι συνεχώς ή συνήθως προσδεδεμένο, αλυσοδεδεμένο ή περιορισμένο, πρέπει να διαθέτει τον απαιτούμενο χώρο για τις φυσιολογικές του ανάγκες και ανάγκες συμπεριφοράς του, σύμφωνα με την κτηθείσα πείρα και τις επιστημονικές γνώσεις.
6. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των χώρων σταβλισμού, ιδίως δε των διαμερισμάτων και του εξοπλισμού με τον οποίο είναι δυνατό να έλθουν σε επαφή τα ζώα, δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τα ζώα και πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται σχολαστικά.

7. Οι χώροι σταβλισμού και τα σημεία πρόσδεσης των ζώων πρέπει να κατασκευάζονται και να συντηρούνται κατά τρόπον ώστε να μην υπάρχουν αιχμές ή προεξοχές που είναι δυνατόν να τραυματίσουν τα ζώα.
8. Η κυκλοφορία του αέρα, το ποσοστό κονιορτού, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων, πρέπει να παραμένουν εντός ορίων που δεν βλάπτουν τα ζώα.
9. Τα ζώα που εκτρέφονται εντός κτιρίων δεν πρέπει να παραμένουν ούτε σε συνεχές σκοτάδι, ούτε να εκτίθενται χωρίς κατάλληλη διακοπή σε τεχνητό φωτισμό. Όταν ο φυσικός φωτισμός είναι ανεπαρκής για τις φυσιολογικές και ηθολογικές τους ανάγκες, πρέπει να προβλέπεται κατάλληλος τεχνητός φωτισμός.
10. Τα ζώα που δεν εκτρέφονται εντός κτιρίων πρέπει, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο και δυνατό να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τους θηρευτές και τους κινδύνους για την υγεία τους.
11. Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι αναγκαίος για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Όταν διαπιστώνονται βλάβες πρέπει να επανορθώνονται αμέσως ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να προστατεύεται η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων. Όταν η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων εξαρτώνται από σύστημα τεχνητού εξαερισμού, θα πρέπει να προβλέπεται κατάλληλο εφεδρικό σύστημα επαρκούς ανανέωσης του αέρα για την διασφάλιση της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων σε περίπτωση βλάβης του συστήματος και σύστημα συναγερμού το οποίο να προειδοποιεί για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.
12. Στα ζώα πρέπει να παρέχεται υγιεινή τροφή, κατάλληλη για την ηλικία και το είδος τους, και σε επαρκείς ποσότητες, ώστε να διατηρείται η καλή υγεία τους και να καλύπτονται οι θρεπτικές τους ανάγκες. Σε κανένα ζώο δεν πρέπει να χορηγούνται τροφές ή υγρά κατά τρόπο που μπορεί να προκαλέσει περιττή ταλαιπωρία ή βλάβη, ούτε η τροφή ή τα υγρά αυτά να περιέχουν ουσίες οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν περιττή ταλαιπωρία ή βλάβη.
13. Όλα τα ζώα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε τροφή κατά διαστήματα ανάλογα με τις ανάγκες της φυσιολογίας τους.
14. Όλα τα ζώα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε νερό κατάλληλης ποσότητας και ποιότητας ή να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες τους σε υγρά με άλλους τρόπους.
15. Οι εγκαταστάσεις σίτισης και ποτίσματος πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να τοποθετούνται κατά τρόπον ώστε να περιορίζονται οι κίνδυνοι μόλυνσης της τροφής και του νερού, καθώς και τα αρνητικά αποτελέσματα που θα μπορούσαν να προκύψουν από τον ανταγωνισμό μεταξύ των ζώων.
16. Καμία άλλη ουσία, εκτός από τις ουσίες που χορηγούνται για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς ή στο πλαίσιο ζωοτεχνικής αγωγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του Π.Δ. 259/98 (Α' 191) "Περί απαγορεύσεως της χρησιμοποίησεως ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-αγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους, περί λήψεως μέτρων ελέγχου για ορισμένες ουσίες και τα κατάλοιπα

τους, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 96/22 και 96/23", δεν χορηγείται στα ζώα, εκτός εάν έχει αποδειχθεί, βάσει επιστημονικών μελετών σχετικών με την καλή διαβίωση των ζώων ή βάσει της πείρας που έχει αποκτηθεί, ότι η ουσία δεν είναι επιβλαβής για την υγεία ή την καλή διαβίωση των ζώων.

17. Έως ότου θεσπισθούν ειδικές διατάξεις για τους ακρωτηριασμούς και με την επιφύλαξη του Π.Δ. 139/95 (Α' 89) "θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές" εφαρμόζεται η σχετική εσωτερική νομοθεσία.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

1. Δεν πρέπει να εφαρμόζονται φυσικές ή τεχνητές μέθοδοι εκτροφής οι οποίες προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν ταλαιπωρία ή βλάβη σε οποιοδήποτε ζώο. Δεν αποκλείεται η χρήση ορισμένων μεθόδων που ενδέχεται να προκαλέσουν ελάχιστη ή στιγμιαία ταλαιπωρία ή τραυματισμό, ή να απαιτήσουν παρέμβαση η οποία δεν είναι πιθανό να προκαλέσει διαρκή βλάβη, εφόσον επιτρέπεται από την εσωτερική νομοθεσία.
2. Κανένα ζώο δεν πρέπει να περιορίζεται σε εκτροφείο εάν δεν είναι δυνατόν να αναμένεται ευλόγως, βάσει του γονότυπου ή φαινοτύπου του, ότι αυτό δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία ή την καλή διαβίωσή του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΜΗΤΡΩΟ ΕΙΣΡΩΩΝ - ΕΚΡΩΩΝ & ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΓΕΩΡΓΟΥ Ή ΕΠΩΝΥΜΙΑ:	
ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ:	
ΑΦΜ:	
ΕΔΡΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ:	

Οδηγίες Συμπλήρωσης Πινάκων :

Πίνακας Α: Γίνεται η αναλυτική καταγραφή όλων των εφοδίων που εισάγονται στην εκμετάλλευση, εκτός ζωοτροφών και κτηνιατρικών φαρμάκων, καθώς και των στοιχείων των προμηθευτών τους. Στην στήλη **ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ** καταχωρείται η κατηγορία που ανήκει το προϊόν π.χ. φυτοπροστατευτικά (εντομοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, μυκητοκτόνα κ.α.), απωθητικά, κοπριά, λιπάσματα, βολβοί, σπόροι κ.α. Η στήλη **ΑΝΑΛΟΓΙΑ Ν-Ρ-Κ (ΓΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ)** συμπληρώνεται μόνο για τις καταχωρήσεις λιπασμάτων. Πάνω στη συσκευασία του λιπάσματος αναγράφεται η αναλογία **Ν (Αζωτο) - Ρ (Φώσφορος) - Κ (Κάλιο)** π.χ. «11-15-15».

Πίνακας Β: Γίνεται αναλυτική καταγραφή όλων των ζωοτροφών και των προσθέτων τους που εισάγονται στην εκμετάλλευση, καθώς και των προμηθευτών τους. Όσον αφορά τις ιδιοπαραγόμενες εντός της εκμετάλλευσης ζωοτροφές, καταγράφονται επίσης στον πίνακα Β και ως προμηθευτής αναγράφεται η φράση «ιδιοπαραγόμενες». Σημειώνονται με «Ν» ή «Ο» (ΝΑΙ ή ΟΧΙ) η αντίστοιχη στήλη εφ' όσον πρόκειται για βιολογικές, γενετικά τροποποιημένες ή φαρμακούχες ζωοτροφές. Επίσης, καταγράφεται η χρονική περίοδος χορήγησης της κάθε παρτίδας ζωοτροφών (π.χ.: «7-25.5.2013»), καθώς και η κατηγορία ζώων στα οποία χορηγήθηκε (π.χ.: «γαλακτοπαραγωγές αγελάδες» ή «παχυνόμενα χοιρίδια 1 – 6 μηνών»)

Πίνακας Γ: Καταχωρούνται όλες οι γεωργικές εργασίες αναλυτικά για κάθε αγροτεμάχιο της εκμετάλλευσης. Ο αύξων αριθμός αγροτεμαχίου (Α/Α) της τελευταίας Αίτησης Ενιαίας Ενίσχυσης, η τοποθεσία, η έκταση σε Ha [1 Ha (εκτάριο) = 10 στρέμματα] και η καλλιέργεια είναι τα στοιχεία που περιγράφουν το αγροτεμάχιο που πραγματοποιήθηκε η συγκεκριμένη γεωργική εργασία. Το είδος προϊόντος, το εμπορικό όνομα / ποικιλία και η ποσότητα, είναι τα στοιχεία που περιγράφουν το προϊόν που χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη εργασία. Αν έγινε χρήση περισσότερων προϊόντων συμπληρώνονται και στις επόμενες γραμμές. Στην στήλη **ΕΡΓΑΣΙΑ** καταγράφεται μια σύντομη περιγραφή της γεωργικής εργασίας π.χ. λίπανση, σπορά, ζιζανιοκτονία κ.τ.λ. Η στήλη **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΙΤΙΑΣ / ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ** συμπληρώνεται όταν πραγματοποιηθεί στο αγροτεμάχιο κάποια εργασία εκτός καθιερωμένου προγράμματος π.χ. μυκητοκτονία, οπότε συμπληρώνουμε στη στήλη ότι π.χ. παρατηρήθηκε γκρι με καφέ αποχρωματισμός στην επιφάνεια των φύλλων του φυτού, καθώς και για κάθε σκόπιμη παρατήρηση.

Πίνακας Δ: Γίνεται η καταγραφή όλων των παραγόμενων προϊόντων που εξέρχονται από την εκμετάλλευση και τα στοιχεία των αποδεκτών τους (αγοραστών).

Σημείωση: Φωτοτυπήστε τα κενά φύλλα των πινάκων πριν τα συμπληρώσετε, έτσι ώστε να έχετε τη δυνατότητα συμπλήρωσης νέων φύλλων στο μητρώο σας όταν γεμίσουν οι υπάρχοντες πίνακες με τις καταγραφές σας, αριθμώντας ξεχωριστά τα επιμέρους φύλλα κάθε πίνακα. Σε περίπτωση που το εύρος μίας στήλης δεν επαρκεί, η εγγραφή συνεχίζεται στην επόμενη γραμμή του πίνακα.

Προσοχή: Η τήρηση και η διαρκής ενημέρωση του παρόντος Μητρώου, αποτελεί υποχρέωση των γεωργών που λαμβάνουν ενισχύσεις, σύμφωνα με την ΚΥΑ 262385/21.4.10 (ΦΕΚ 509 τ. Β'), στα πλαίσια της Πολλαπλής Συμμόρφωσης. Αντίστοιχα μητρώα που τηρούνταν με βάση προϋπάρχοντα του παρόντος υποδείγματα, γίνονται αποδεκτά για τον έλεγχο της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και μπορούν να συνεχίσουν να τηρούνται αντί του παρόντος, εφ' όσον παρέχουν τη δυνατότητα καταγραφής τουλάχιστον των στοιχείων που περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες. Μαζί με το παρόν Μητρώο θα πρέπει να διατηρούνται όλα τα παραστατικά αγοράς και οι επικέτες των εφοδίων, καθώς και τα παραστατικά πώλησης των προϊόντων. Η τήρηση του παρόντος Μητρώου, είναι ανεξάρτητη και δεν απαλλάσσει επ' ουδενί το γεωργό από την υποχρέωση τήρησης του Μητρώου Φαρμακευτικής Αγωγής, των Μητρώων Κτηνοτροφικής Εκμετάλλευσης για τη Σήμανση και Καταγραφή Ζωικού Κεφαλαίου, καθώς και οποιουδήποτε άλλου Μητρώου, Βιβλίου ή Στοιχείου απαιτείται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, γεωργικής, υγειονομικής, φορολογικής ή οποιασδήποτε άλλης φύσης.

